

Tabor

TABOR je vestnik Združenih Slovenskih Protikomunistov. — Izdaja ga konzorcij. — Predsednik inž. Anton Matičič. Urejuje uredniški odbor, odgovorni urednik: Adolf Škrjanec, za lastništvo: Ivan Korošec. — Upravnik: Vencelj Dolenc

—::—

TABOR es órgano de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. — Director: Ing. Antonio Matičič, R. L. Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

—::—

TABOR is the voice of the United Slovene Anticommunists.

—::—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

—::—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 803.003

—::—

NAROČNINA: Južna Amerika 240 pezov odn. enakovrednost v dolarju. U. S. A. in Kanada 2.50 dolarja letno; Anglija in Avstralija 1 funt šterling; evropske države 1.50 dolarja.

Naročnino pošiljajte na naslov upravnika: Vencelj Dolenc, R. O. de Uruguay 2651, San Justo, Pcia. de Buenos Aires, Argentina

Vse dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, Villa Ballester FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina

—::—

VSEBINA: Dve božični poslanici iz zgodovine za bodočnost — F. Gaber: Božična skrivnost — F. Grum: Kaj je organizacija borcev — Tine Rabič: Djilasov „Novi razred“ — Emil Savelli: V Kočevju — France Grum-Ivan Korošec: Grmade v Gorjancih — F. Grum: Pokojnemu vladiki — Dr. Stanko Zupan: Po njihovih delih jih boste spoznali — Dušan Pleničar: (Pismo) — Različni pogledi — T. K.: Brez naslova — A kot skala na braniku stoj — Jože Jenko: Pojasnilo in obvestilo — Slovanski festival — Pavel Česnik — Za beležnico — Iz pisem — Na uredniški mizi — Tiskovni sklad
Za beležnico — Iz pisem — Na uredniški mizi — Tiskovni sklad

PZ 784/1967

Tabor

*Kdor pravi je Slovenec
naj z nami strumno gre
v korak!*

(Domobranska pesem)

12

BUENOS AIRES

1964

Lastništvo, uprava in uredništvo

„TABORA“

želiyo vsem bivšim in sedanjim borcem proti brezbožnemu komunizmu, dopisnikom, poverjenikom, dobrotnikom, naročnikom, bralcem in prijateljem širom zemeljske oble

*Vse blagoslove novorojenega Boga-Deteta za svete božične
praznike miru, bratstva in ljubezni med ljudmi, ki so Bogu
po volji.*

Ta blagoslov naj bo naše iskreno voščilo, da bi v novem letu, ki bo spominsko leto junakov, vsi šli vase ter pravilno vrednotili napake preteklosti in naloge bodočnosti, zakaj samo tako bomo naredili znaten korak bliže k osvoboditvi naše domovine, če bomo vsi združeni v zvestobi njim, ki so dali svoja življenja za vrednote, katere so nam vsem skupne:

BOG — NAROD — DOMOVINA

DVE BOŽIČNI POSLANICI IZ ZGODOVINE ZA BODOČNOST

Pred dvajsetimi leti — za svete božične praznike leta 1944 — sta gen. Leon Rupnik in škof dr. Gregorij Rožman slovenskim domobrancem, ki so takrat v najtežji dobi naše zgodovine predstavljali hrbtenico slovenskega naroda, napisala poslanici, ki sta tako polni večno nespremenljivih resnic, vodil in načel, da se nam zdi, kot da sta nam jih prav za letošnje praznike poslala iz večnosti, da se ob njih ustavimo in globoko zamislimo.

Preden nam je bil poslan Odrešenik in preden smo kot kristjani sledili njegovemu nauku, so naši predniki vsako leto praznovali noč, ko je njihova domovina obrnila obraz k soncu, od katerega je prihajalo življenje. — Ta noč posvečenja je dobila svoj najvišji pomen takrat, ko je postala speminska noč rojstva našega Odrešenika; zakaj človeštvu je prinesla novo vero v božjo Pravičnost in Dobroto, ki je napovedala boj zlemu.

Stojimo na višku borbe med Dobrim in zlim.

Stroga je sodba, pred katero nas je postavila božja Previdnost, preden misli nakloniti zmago Pravici in Dobremu.

Boj je trd in strahoten.

Kakor se noben narod naše zemlje ne more izmakniti tej borbi med Dobrim in zlim, tako je tudi naš mali narod v tem boju udeležen. Premajhen je sicer, da bi odločilno posegel vmes; vendar je zadosti velik in močan, da na mejah svoje domovine in za njimi dela in se bori za zmago Dobrega nad zlim.

Samo po tem hrabrem boju in marljivem delu za Boga, narod in domovino si bomo priborili obstoj in bodočnost in si bomo pridobili nam pripadajoče, pravično mesto na svetu.

Vas, dragi moji domobranci, naj v prihodnjih dneh rojstva Boga in začetka novega leta dela in naporov na strani Dobrega ta misel dviga in utrjuje v volji in veri v zmago nad zlim ter v zaupanju v Boga in v lepšo bodočnost našega naroda, v bodočnost, ki naj jo On blagoslavlja.

Vedno mislite na to, da so naši očetje in dedje 1500 let našo čudežno lepo domovinicco, ki nam jo je naklonila usoda, hrabro brarili, marljivo obdelovali in spremenili v naš mali zemeljski raj. Samo če bomo svoje dolžnosti popolnoma natančno izpolnjevali, bo ta naša rajsko lepa domovina ostala naša last, da bomo lahko nadaljevali delo naših prednikov in svoji očetnjava dali lepšo, srečnejšo in bogatejšo podobo.

Zavedajte se zakona, ki je položen v našo naravo, zakona, ki pravi,

da novo življenje lahko klije samo iz boja, dela, žrtev, in da naše življenje dobiva svoj smisel samo v življenju vsega naroda! To življenje sicer morajo mnogokdaj izvajati žrtve posameznikov. Toda prav v tem, da s tem koristijo narodu, dobiva njih žrtev svoj pravi pomen. — Sin božji je moral umreti, da je odkupil človeški rod, ki naj v boju, za čigar odločitev se moramo boriti tudi mi, izvojujejo zmago Dobrega. V današnjem boju se v isti službi bijemo za pravičnejšo, boljšo, Bogu bolj dopadljivo dobo miru med narodi, dobo, ki naj bo polna dela in iskanja resnice ter boja proti vsem znanim in nepoznanim silam, ki so človeštvu sovražne.

Pozivam vas, da prav prihodnje dni posvečenja dvignete svoje misli in izprašate svoja srca, ali ste dolžnosti vojakov slovenskega naroda vedno in povsod tako izpolnili, da boste morali biti upoštevani kot vrednota, po kateri nam bo odmerjena bodočnost. Potem napravite trden sklep, da boste vse storili in se hrabro borili, dokler peklenski komunizem iz našega slovenskega naroda ne bo iztrebljen; zakaj samo to je prvi pogoj naše boljše bodočnosti, za katero se moramo boriti z združenimi narodnimi silami v slovenskem domobranstvu.

Temu pozivu pridružujem za vse častnike, podčastnike in vojake slovenskega domobranstva najboljše želje za božič in vso vojaško srečo v novem letu.

Vaš

Generalni inšpektor
general Rupnik

Ko so v prvi božični noči „pastirji bili na nočnih stražah pri svoji čredi“, jim je angel Gospodov — ves svetel in bleščeč — oznanil veliko veselje: „Rodil se nam je danes Zveličar, ki je Kristus Gospod.“ In nepregledni nebeški zbor je zapel dobrodošlico in hvalnico učlovečenemu Bogu, novorojenemu v ubožnih jaslicah: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir ljudem, ki so Bogu po volji!“

Vi, slovenski domobranci, ste na straži, da čuvate in branite ne samo črede, to je premoženje svojega naroda, marveč tudi njegovo življenje in zdravo pravilno mišljenje, sveta in svetla izročila, ki smo jih prejeli od svojih prednikov in ki so vsakemu pravemu Slovincu sveta in spoštovanja vredna, in vero v Boga, ki je svojega Sina poslal tudi našemu narodu za Odrešenika. Vse to je najdragocenejše, kar naš narod ima; če to izgubi, ali si pusti oropati, bo popoln ubožec kakor popotnik, „ki je padel med razbojnike, ki so ga oplenili in mu zadali rane ter ga pustili na pol mrtvega“. — Vi branite svoj nared pred volkovi in šakali, ki uničujejo življenje in imetje svojim lastnim rojakom, pred „najemniki, ki jim za ovce ni skrb“, ki s tujo miselnostjo brezbožnega komunizma zastrupljajo duše in s tem rušijo duhovne teme-

lje, na katerih je bilo v stoletjih zgrajeno vse, kar imamo duhovnega bogastva, skupnega s krščansko Evropo.

Ali bo tudi Vas imel Bog za vredne, da Vam in po Vas vsemu narodu oznani „veliko veselje“ pravega miru, kakor ga le Bog more dati? Če bodo Vaše misli preproste in ravne, Vaša srca nepokvarjena, Vaše duše polne hrepenečega pričakovanja božje milosti in božjega usmiljenja, poosebljenega v Odrešeniku Jezusu Kristusu, ki ga v sveti božični noči molimo in pozdravljamo kot nedolžno sladko Detece, v jasli položeno, potem smemo upati, da bomo vsi skupaj vredni, da se tudi k našemu narodu nagne vse neizčrpno bogastvo božjega usmiljenja.

Očistite srca, posvetite si duše, da v Vas ne bo Bogu zoprne misli, nič krivičnosti, nič lakomnosti, nič grde sebičnosti, ampak medsebojna bratska ljubezen, pripravljena požrtvovalnost, globoka vera v Boga in ponižna vdanost njegovi sveti volji. Tako morate pripraviti Gospodu pot, da pošlje svojega angela oznaniti Vam in nam „veliko veselje“. Tako bomo pripravljeni, da bomo razumeli božični spev o slavi Bogu na višavah in o miru ljudem na zemlji.

S takšno miselnostjo prežeti stopite v novo leto, ki bo, po pričakovanju vsega sveta prineslo dokončne odločitve v sedanji svetovni borbi. Daj Bog, da bodo te odločitve našemu narodu ugodne, ki mu ohranijo in zagotovijo vse stvarne in duhovne dobrine, ki so mu potrebne za lepše in srečnejše življenje, da bo zdrav in trden mogel znova zgraditi, kar mu je rdeča revolucija v svoji blaznosti uničila.

Močno božje varstvo Vam želim in božji blagoslov naj Vas spremlja vselej in povsod!

† Gregorij Rožman,
škof ljubljanski.

*Glavni Odbor ZDSPB Tabor
želi*

*vsem krajevnim organizacijam,
vsem članom Zveze
ter vsem Slovencem doma in na tujem*

*SREČNE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
ter*

BLAGOSLOVLJENO IN MIRNO NOVO LETO 1965.

Naj bo to leto 20. obletnice naše velike tragedije leto velikih spominov na poklano slovensko protikomunistično vojsko, nam pa leto globokega spoznanja, da je delo za osvobodjenje domovine naša prva dolžnost.

BOŽIČNA SKRIVNOST

„In glej, angel Gospodov je pristopil k njim in svetloba Gospodova jih je osvetila in silno so se prestrašili. Angel jim je rekel: 'Ne bojte se; zakaj glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo; rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod (Luka 2, 10—12).

Božič — praznik Kristusovega rojstva — nas vsako leto navdaja z nekim skrivnostnim veseljem, z neko tiho radostjo in toplo domačnostjo. Je praznik, ki premosti daljave; je praznik združenja. Sveta noč in nje pomen nas navdaja z občutjem, ki ga je težko popisati — je nekaj nadnaravnega, nekaj svetega.

V čem je bistvo božiča? Čisto preprosto: prihod Kristusa, Sina božjega na svet. Skrivnostna záružitev božje in človeške narave; začetek našega odrešenja; izraz neizrekljive božje ljubezni do nas ljudi!

To je nekaj idej, ki naj bi prevevale naše misli in želje za božič. To so ideje, ki nas bi morale spremljati vedno in povsod v našem vsakdanjem življenju. To so ideje, za katere so tisoči najboljših Slovencev in Slovenk darovali svoje življenje. To so tiste močne in osvajačoče ideje — resnice naše vere — ki nas bodo osvobodile, kot poučarja sv. Janez v svojem evangeliju: „Resnica vas bo osvobodila“.

Božič nas mora še posebej združiti s Kristusom. Po padcu prvih staršev, ki so bili obdārjeni s čudovitimi božjimi darovi, je Bog v svoji ljubezni do človeškega rodu sklenil, da pošlje na svet svojega Sina, ki naj bi ponovno in za vedno združil človeštvo z Bogom. Kristus je prišel na svet, da trpi in umre, tako da bodo tisti, ki bodo vanj verovali, imeli življenje in ga imeli v izobilju. Kristus se je rodil v hlevu, „ker zanj ni bilo prostora v prenočišču“ (Lk 2, 7). 33 let je Kristus učil, posvečeval, trpel in končno umrl in po vstajenju se je vrnil nazaj k Očetu v nebesa. Svoje odrešilno delo je dopolnil.

Kristus danes živi v nebesih in na zemlji. Kristus danes živi med nami in v nas. Ni nam zapustil le spomina nase; zapustil nam je samega sebe v daritvi sv. maše — v presveti Evharistiji, kjer se obnavlja božična skrivnost in skrivnost Velikega petka.

Tako Kristus nadaljuje svoje odrešilno delo med nami in po nas. Skrivnost božiča se obnavlja in ponavlja v nas, kadarkoli se udeležimo sv. maše in prejmemo sv. obhajilo. V tem je tisto veliko veselje, ki ga je angel oznanil ljudstvu; prihod Kristusa, ne samo v betlehemski štalici, ampak prihod Odrešenika — Boga, v naša srca. Zato je božič brez Kristusa — brez združitve z njim v sv. obhajilu — prazno, sterilno praznovanje rojstva Gospodovega. Je podobno praznovanju doma

Tisti, ki so največ trpeli za časa izdajalske komunistične revolucije prav v času tuje okupacije, so ga tudi najbolj razumeli. Kjerkoli se je predsednik Rupnik pojavil na našem bičanem podeželju, so se mu zaupljivo približali kmečki očanci in govorila so srca srcu.

— uradno praznovanje — dedka mraza! Le v zvezi s Kristusom ima božič pomen, smisel in vrednost.

Ko se bomo poglobljali v božične skrivnosti božje Ljubezni, se skušajmo vsak zase obnoviti v Kristusu tako, da bo Kristus živel po nas, v nas in z nami, kjerkoli že smo. Menda je to prvič v zgodovini Cerkve, da lahko prejmemo sv. obhajilo dvakrat na božični dan: pri polnočnici in potem še pri jutranji maši.

Kmalu bo 20 let, odkar so legli v prerani grob tisoči naših fantov in mož. Najboljši spomin nanje bi bil, ako bi mi šli zanje k sv. obhajilu; enkrat zanje in enkrat zase! Ideje, za katere so oni žrtvovali svoja življenja, bodo tako bolj zaživele v nas in bomo opogumljeni delali za pravo svobodo naroda, da se bo materialistični dedek mraz umaknil Kristusu.

Naj nas skrivnost božiča zopet združi s Kristusom in po Kristusu s tistimi, ki so, ali so nam bili dragi! Potem bo naše veselje popolno.

Fr. Gaber
Verski ref. ZDSPB Tabor

Kaj je organizacija borcev

Kmalu bo poteklo 10 let, odkar je bila ustanovljena organizacija slovenskih protikomunističnih borcev. Organizacija borcev ni bila ustanovljena na pobudo ali forsiranje te ali one skupine v emigraciji, nastala je spontano, na željo borcev in iz vrst borcev. Tekom let je rastla in se širila; rastla zato, ker ni iskala in ne išče osebnih ali skupinsko-strankarskih koristi; širila se je, ker ne misli kovati nobenega političnega kapitala ali izdelovati kakršnih koli narodno-političnih načrtov. To je delo narodnih organizacij in ne spada v resor organizacije borcev. Naša organizacija je bila ob svojem nastanku in mora tudi v bodoče ostati last vseh borcev, saj je bila namenjena vsem. Nastala je, da poveže vse bivše borce, da poišče naše invalide in sirote ter jim nudi pomoč v njihovi bedi. Nastala je tudi zato, da poišče in poveže tudi tiste soborce, ki so se morda že izgubili na tujih cestah. Da, nič velikega ni naša organizacija, je pa trdna povezava vseh bivših protikomunističnih borcev. Ta povezava pa sloni na trdnih temeljih nesebičnega medsebojnega prijateljstva, potrjena s krvjo naših padlih soborcev.

Že samo dejstvo, da smo se borci medsebojno povezali, je jasen dokaz, da nismo utonili v velikem materialističnem svetu, ampak da živimo in še delamo za iste ideale, za katere so padli naši najboljši. Ta povezava je tudi dokaz, da se zavedamo, da naš boj ni bil končan v Vetrinju, ampak se neizprosno bije dalje in mi smo sredi tega boja.

Skozi vsa leta smo borci poudarjali, da ne nasprotujemo nobeni drugi slovenski protikomunistični organizaciji. Vsaka slovenska organizacija v emigraciji, naj bo cerkvena, kulturna ali politična, ima svoje naloge in svoj razlog za obstanek in prav tako je tudi z našo organizacijo. Svojemu članstvu ne branimo udejstvovanja v katerikoli drugi slovenski organizaciji in enako pričakujemo, da druge organizacije priznajo našo integriteto in naš razlog za obstoj. Vrata v organizacijo borcev so na široko odprta vsem borcem, vse smo vabili in še vedno vabimo v našo sredo in prosimo sodelovanja. Prav nobenega smisla pa nimamo za intrige in napade. Konstruktivna kritika našega dela nam je dobrodošla, zlasti še, če ta prihaja iz vrst borcev, kritiko razdiranja in neosnovana napadanja pa smo odklanjali in jih bomo še bolj v bodoče. Ni nas bilo sram, ko smo se z ramo ob rami borili proti komunizmu, zato se tudi danes s ponosom in odločnostjo združujemo v svoji organizaciji. Tega združevanja nam nihče oporekati ne more

in ne sme. Ne v razdor, ampak v enotno brezkompromisno borbo se zbiramo.

Kamni spodtike in brezplodna polemika, obrekovanje in prazna natolcevanja, ki so se pojavila v zadnjem času, niso v škodo le organizaciji borcev, pač pa vsej slovenski protikomunistični emigraciji. Ti kamni spodtike in obrekovanja so tisti škodljivi hudourniki, ki našo organizacijo cepijo v delčke. Kako nesmiselno je trditi, da smo borci proti tej ali oni slovenski protikomunistični organizaciji, saj so naši nasprotniki vendar komunisti, ne pa slovenska protikomunistična emigracija. Zveza borcev ima dovolj široko osnovo za vse, ki mislijo pošteno. Temelji borčevske organizacije slone na slovenstvu in krščanstvu ter na nepopustljivi volji brezkompromisno se boriti proti komunizmu. Zavedamo se, da se moramo boriti dalje, obenem pa odstranjevati vse nesporazume in kamne spodtike. Tak je interes nas borcev in tudi celotne slovenske emigracije. Naša pravila nam med drugim tudi narekujejo, „sodelovati s slovensko protikomunistično emigracijo v njenih prizadevanjih za osvoboditev slovenskega naroda.“ Tega se hočemo držati tudi v bodoče. Za to je treba vseh naših sil in to za borbo proti sovražniku, ne pa da se uničujemo v medsebojnih prepirih, ki delajo veselje rdečim samodržcem. Položaj v svetu in razvoj doma nam diktirajo pot, katero moramo vsi ubrati. Skupna pot in strnjena aktivnost celotne emigracije bo edino lahko imela prizvok pri mladini doma, ki ubira nova pota. Na tej skupni poti smo borci vedno pripravljeni doprinesti svoj delež.

Organizacija borcev ima svoja pravila in ta veljajo za vse, ne le za nekatere. Nihče nima pravice, da od vseh članov sprejeta pravila, po svoje zavija in organizacijo izrablja v te ali one namene. Dolžnost vsakega člana poedine organizacije je, organizacijo podpirati ne pa rušiti organizacijsko strukturo. Iz istih razlogov odklanjamo tudi vsako diktiranje poedincev, kakšna naj bi organizacija borcev bila, zlasti še od ljudi, ki so do zdaj stali ob strani ali pa se kljub vabilom in prošnjam izogibali vsakega dela v organizacijskih odborih. Vse, ki pošteno mislijo, vabimo v svoje vrste, odklanjamo pa vsako sektaštvo, intrige in obrekovanja. Ako bomo vsi iskreno delali in med seboj sodelovali, potem se ni treba nikomur bati, da bi organizacijo borcev kdo mogel speljati v to ali ono smer.

To so nameni organizacije in prav nič drugega. Če komu še ni jasno, kaj je organizacija borcev, potem naj ponovim še enkrat, četudi je bilo povedano že neštetokrat: V Zvezi slovenskih protikomunističnih borcev smo na pozornici bivši borci, za nami so naši invalidi, naše sirote, naši mrtvi in zaslužnjena domovina... ti in ta nam nalagajo dolžnost, da se družimo v Zvezo. Iz izkušenj preteklosti zajemajmo nauke za našo sedanjost in bodočo borbo proti komunizmu in v tej borbi sodelujmo z vsemi, ki se v emigraciji trudijo, da bi naš zaslužnjeni narod spet dočakal vstajenje.

DJILASOV „NOVI RAZRED“

(Nadaljevanje in konec)

Značilnosti komunizma

Komunizem že po svoji naravi zatira vsak drug razred ali ideologijo, ki ni komunistična. Za dosego in ohranitev svoje oblasti se partiji poslužujejo najbolj brutalnih dejanj in zločinov, kar jih do sedaj pozna zgodovina. Komunisti so mojstri v odstranjevanju in likvidiranju svojih nasprotnikov, pa tudi takih, ki bi jim v bodoče sploh mogli nasprotovati. Tako so n. pr. komunisti pri prevzemu oblasti v baltičkih državah likvidirali na tisoče ljudi; ne zato, ker so dejansko nekaj napravili proti komunizmu, temveč zgolj zato, ker bi na podlagi svojega dosedanjega političnega prepričanja mogli postati pozneje nekoč nasprotniki komunizma. Iz istega vzroka je bilo umorjenih v Katynu na tisoče poljskih častnikov in vojakov.

Edino, česar komunizem kljub vsem metodam za zatiranje nasprotnikov ne more uničiti ali preprečiti, je občutek globokega in spontanega nezadovoljstva v ljudeh, ki živijo pod komunizmom.

Komunizem si lasti izključno diktaturo in monopol pri izvrševanju vse oblasti v državi, pri uporabi in odločanju o vsej posesti in premoženju in končno tudi na področju ideologije. Komunistični sistem je torej najbolj totalitarna in dosledna diktatura, kar jih pozna zgodovina.

Komunistična ustava in zakoni teoretično sicer dovoljujejo vse močnejše svoboščine in pravice, toda vedno le pod enim pogojem: izvajati se smejo samo v korist socialističnega sistema. Če besede „v korist socialističnega sistema“ zamenjamo s stavkom „v korist novega razreda“, potem zadenemo pravo bistvo stvari. Dejansko je namreč dovoljeno samo to, kar je v korist novemu razredu partijcev, dočim komunistična oblast takoj ukine in prepove vsako najmanjšo stvar — pa naj bo še tako socialistična — ki je v nasprotju z interesi in koristmi vladajoče visoke družbe.

V gospodarstvu je edina pozitivna stran komunizma v tem, da stremi k hitri industrializaciji. S tem je v tistih deželah, ki že prej niso bile industrijsko razvite in so gospodarsko zaostale, dosežen neke vrste napredek.

Na drugi strani pa se v gospodarstvu razvije državni kapitalizem, kjer je izključni kapitalist država, oziroma za njo stoječi novi razred partijcev. Vse gospodarstvo vodi svojevoljno in brez odgovornosti ali nadzorstva ena sama skupina ljudi po trdih in okorelih dogmah komunističnega nauka, brez ozira na prave potrebe in koristi ljudstva. Destikrat se zidajo tovarne, ne da bi imeli na razpolago zadosti surovin za predelavo. Drugod komunisti zopet ustanavljajo industrije za izdelke, s katerimi je svetovni

trg že prenasíčen in sploh nimajo možnosti za prodajo. Škode pa, ki jo povzroča v komunističnem sistemu malomarni način dela delavcev, ki na uspehu svojega dela niso zainteresirani, se sploh ne da oceniti.

V Jugoslaviji se je tudi dostikrat zgodilo, da so komunistični gospodarstveniki v imenu „nezmotljivega marksizma“ ustanavljali kolhoze in razne gospodarske panoge, katere so nekaj časa nato — zopet v imenu „nezmotljivega marksizma“ — odpravili kot zgrešene. Te burke in zmote v komunističnem gospodarstvu pa drago plačuje delovno ljudstvo s svojimi žulji in nizkim življenjskim standartom.

Kar se tiče gospodarstva v kmetijstvu, je splošno znano, da je v vseh komunističnih državah zavoženo in zanemarjeno, ker se partiji boje, da ne bi samostojni kmetje postali neka politična sila, ter jih zato na vse načine tlačijo in zatirajo tako z davki, kakor tudi z drugimi odredbami.

V vseh modernih državah se je uveljavilo načelo, naj bodo sodniki pri izvrševanju svojih funkcij neodvisni. Kajti samo neodvisen sodnik lahko pravično in nepristransko sodi. Komunistična država pa načela neodvisnosti sodnikov ne priznava. Sodniki so pri izrekanju sodb, zlasti v važnejših stvareh in političnih procesih, navezani na direktive in ukaz partije. Višek tega postopka in sodnih komedij je bil dosežen v moskovskih procesih za časa čistk v Sovjetski zvezi, ko so vodilni komunisti, ki so bili nasprotniki Stalina, pred sodiščem na histeričen način obtoževali sami sebe vseh vrst izdajstva in zločinov, ki jih niso nikdar zagrešili. Kakor je po Stalinovi smrti priznal sam Hruščov, je bilo to doseženo z mukami in tepežem v komunističnih ječah. Uporabljali so v ta namen na obtožencih tudi posebne droge, po katerih zauživanju so priznali vse, kar je komunistično sodišče hotelo.

Najbolj je izpostavljeno komunističnemu zatiranju svobodno človeško mišljenje in izražanje. Človeški duh je po svoji naravi svoboden in doseže v svojem izražanju največjo ustvarjalno moč ter odpira na ta način pot napredku človeštva. S svojim zatiranjem svobode onemogočajo tedaj komunisti to kar je v bistvu gonilna sila človeštva na njegovi poti. Za ta njihov zločin bo zgodovina nujno ožigosala komunizem kot nizkoten in sramoten sistem, ki v korist ozkih interesov komunističnega novega razreda zatira in onemogoča svobodo človeškega duha in njega prosto izražanje. Zatiranje svobode pa pomeni obenem tudi zatiranje človeškega napredka in s tem zatiranje človeštva sploh.

Zaključek

V gornjih vrsticah so podane Djilasove glavne in najvažnejše misli o tem, kakšen je v resnici in brez krinke komunistični sistem, ki ga je on sam uvažal na jugu Jugoslavije z ognjem in krvjo, v prividu srečne brezrazredne družbe, katero naj bi ustvarili komunisti.

Po komunistični zmagi se je Djilasu ta privid razblinil, kakor se razblini fatamorgana v puščavi potniku, ko se ji približa. Ostala je samo suha

stvarnost: razred pokvarjenih in izprijenih partijcev, katerih edini cilj je, da se obdrže na oblasti za vsako ceno in izrecno svojo korist.

Ni torej mogoče reči, da je napisal knjigo „Novi razred“ človek, ki bi bil obremenjen s protikomunističnimi predsodki in ki bi zato kritiziral vse, kar je komunističnega. Nasprotno: to so izjave komunističnega revolucionarja, ki je pogledal resnici v obraz in opisal stvari take, kakršne so. Po svoji ideji je **Djilas končno zavrgel komunizem** in postal pripadnik demokratskega socializma, ki dopušča in priznava tudi mnenje drugih, ne samo svoje stranke.

Djilas je bil znotraj komunistične družbe v najvišjih vrhovih novega razreda in je zato lahko opazoval v vseh odtenkih in od blizu vso korupcijo in brezdušnost partijcev. Mogel je na lastne oči videti, kako prazne in okostenele postanejo komunistične dogme v praksi.

Eden izmed mnogih primerov komunističnega postopka brez jedra in vsebine, ki je tudi za nas, ki smo izven komunistične družbe, najbolj viden, so **volitve v komunističnih državah**. Prebivalstvo na prisiljen način „izvoli“, se pravi, prisiljeno potrdi edinega kandidata komunistične partije, ki se na listi sploh nahaja. Da so volitve neumna komedija in laž, ve prav dobro komunistična partija, kakor tudi vse prebivalstvo komunistične države. Poleg tega pa se tega zavedajo tudi ljudje v tujini, z izjemo male peščice duševno zaostalih oseb. In vendar kljub vsemu partija kar naprej vztraja na svojem okostenelem in praznem načelu, češ, da so ljudje res svobodno in po svoji volji brez vsakega pritiska volili svoje prave zastopnike.

Če primerjamo ta komunistični postopek s tem, kar je v svojih spisih trdil pred revolucijo Lenin, ko je dejal, da bo komunizem prinesel človeštvu več materialne in duhovne svobode ter neko višjo stopnjo zrelosti, potem je jasno, da je, v nasprotju z napovedjo Lenina, dejansko prišlo do **močne duhovne dekadence partije, njenih voditeljev in komunizma sploh**. Kljub višku zunanje moči in navideznemu sijaju komunističnih mogotcev, so ti ljudje predstavniki **dekadentne kaste**, ki po svoji okostenelosti močno spominja na visoko družbo v carski Rusiji pred revolucijo.

Značilno je tudi, da je Djilas prvi iz komunističnih vrst, ki je priznal, da so množični pokolj nad Poljaki v Katynu izvršili sovjeti, dočim so prej komunisti tajili ta gnusni zločin in skušali zvaliti krivdo na nemške čete.

Nam slovenskim protikomunistom odkrivajo Djilasovi zaključki mnoge šibke in ranljive točke v komunističnem sistemu novega razreda, ki vlada v domovini. Zato je nujno, da strnemo svoje vrste, pustimo ob strani vse nesporazume in prepire ter premišljeno in načrtno stopimo v akcijo povsod tam, kjer je sovražnik najbolj občutljiv. Neprecenljiva škoda je za vsak trenutek, ki ga po nepotrebnem zapravljamo z medsebojnim prerekanjem in s tem, da mlatimo po drugih skupinah in osebah v protikomunističnem taboru, namesto da bi usmerili vse svoje energije v načrtno rušenje preživelega sistema komunistične visoke družbe, katero je ljudstvo doma že spoznalo do dna duše. Zavedajmo se, da naša pomoč od zunaj lahko odločilno vpliva pri odporu našega naroda proti komunističnem zatiralcem!

V KOČEVJU

po slavnih domobranskih zmagi decembra 1943

14. januarja 1944 je nad Ložinami pri Kočevju bila napadena 30 članska oficirska patrola pod vodstvom poročnika Jožeta Kranjca. Prišlo je takoj do juriša. Domobranci so bili brez izgub, partizanov je padlo 14.

Dolgo časa je vladal v Kočevju mir. Od časa do časa so partizani spustili v Kočevje kakšno mino ali pa nekaj strojničnih rafalov. Čim so zabrnili motorji tankov, je bilo streljanja konec.

Ōdkar smo spoznali, kako se partizani boje tankov, nismo zaradi nočnih obstreljevanj vojakov niti budili. Zadostno je bilo samo, da je v garaži zabrněl tank, pa smo lahko spali naprej. Vedel sem pa, da bodo za to nakano nekoč zvedeli tudi partizani. Torej je bilo treba pripraviti se, da nas ne bi prevarali.

Če se še prav spominjam, je bilo 27. januarja, ko smo zvedeli, da hočejo partizani napasti in uničiti na novo ustanovljeno postojanko v Ribnici. Isti obveščevalec mi je tudi povedal, da bodo partizani napravili istega večera simulirani napad na Kočevje z namenom, da bi preprečili prihod pomoči iz Kočevja v Ribnico.

Takoj sem zapovedal, da ne bi zagnali tankovskih motorjev poprej, dokler ne pride do resne borbe. Razen tega smo se dogovorili, da ne bomo streljali poprej, dokler partizani ne pridejo blizu minskega polja, t. j. skoro na žico.

Moja nakana je rodila uspeh. Ob 11 uri ponoči so pri pokopališču zapeli partizanski mitraljezi in minometi. Nihče od domobrancev ni streljal. Zato so se partizani začeli bližati žici in iz razdalje 400 metrov ponovno streljali. Iz Kočevja — nobenega odgovora. (Med tem se je že slišalo streljanje iz Ribnice.) Ponovno so se partizani približali na 100 m od naše obrambne žice in streljali kot neumni. Ko pa ni bilo odgovora iz Kočevja, je nekdo med partizani zavpil: „Saj ni več belih v Kočevju. Šli so na pomoč v Ribnico. Naprej v Kočevje!“ Ko so se pa približali žici, je na dano znamenje zagrmelo od vseh strani domobransko orožje. Kletve, jok, stok, hropenje,... potem pa vse tiho je bilo...

Po tej nakani so partizani opustili nočne napade na Kočevje, dokler sem jaz poveljeval kočevskim domobrancem. Ker ni bilo več partizanov pred Kočevje, smo jih pač morali hoditi iskat izven Kočevja.

Lepa prilika se nam je ponudila na Marijin praznik 25. marca 1944. 24. marca 1944 je pribežal k nam neki prisilno mobilizirani človek in mi povedal, da se nahaja približno 200 partizanov v Lipovcu južno od Ribnice. Dogovorili smo se z ribniško četo za skupni napad. Če se prav spominjam, sta to bila 1. in 2. bataljon VIII. brigade.

Napadalni načrt sem izdelal tako-le: 2 voda ribniške postojanke naj napadeta partizane v Lipovcu in jih prisilita k umiku, 2 voda domobrancev iz Kočevja pa naj prekrížata umik partizanov v njihovo oporišče v Polomu.

Operacija se je izvršila točno po načrtu. Ribniški domobranci so pod vodstvom poročnika Boha in Fraklja gnali partizane proti Polomu. Ko so pribežali v *Mlakože*, smo jih kočevski domobranci obkolili, in šele ko je bil obroč sklenjen, so nas partizani opazili. Partizan, ki nas je opazil, je ustrelil v zrak in hotel zbežati, pa ga je zadela domobranska krogla. Ostali partizani so se hoteli še upirati, a so takoj spoznali položaj in se hoteli izmakniti.

Iz obroča se je izmuznil le komandant bataljona in en bataljonski komisar ter 11 partizanov, kakor sem mogel razvideti iz zaplenjenega imenika. Po 9 minutni borbi sta oba bataljona bila popolnoma uničena. V tej borbi so padli komandant 1. bataljona, komisar 2. bataljona, 4 četni poveljniki, 3 politkomisarji čet, 39 partizanov in 5 partizank, ujeti pa so bili: 2 četna poveljnika, 2 četna komisarja, 47 partizanov in 3 partizanke. Med njimi je bilo 29 ranjencev, katere sem dal odpeljati v kočevsko bolnišnico; to sem storil v skladu z mednarodnim zakonom. Nikdar nisem streljal na razorožene ljudi ali pa na ranjence. Kar je v Kočevju bilo pobitih partizanov, so padli v borbi. V Kočevju ni za časa mojega poveljevanja padel nobeden partizan izven borbe.

Tudi v tem se odlikuje visoka morala kočevskih borcev. V omenjeni borbi je padlo vse orožje in vsi arhivi v naše roke. Ko smo pripeljali ujetnike in partizanske ranjence v Kočevje, me je policijski major *Mayer* pozdravil s temi besedami: „Čestitam Vam in Vašim vojakom h krasnemu uspehu, ki ga žanjete. Resnici na ljubo pa tudi moram priznati, da se Vaši vojaki v borbi z banditi boljše borijo kot pa moji policaji.“

S to borbo se je končala prva faza očiščevalnih akcij od *Kočevja* do *Žlebitce*. Poročilo o tej borbi sem poslal v Ljubljano. Enako poročilo pa je poslal o tej borbi tudi nemški major *Mayer*. Teden pozneje sem dobil pohvalnico iz štaba Slovenskega domobranstva in pa vojaško priznanje generala *Rösenerja*.

Užaljeni smo pa bili vsi domobranci v Kočevju, ko je v sredi aprila 1944 iz slovenskega domobranskega štaba prišel preklic pohvalnice, češ da se niti jaz niti nekateri podčastniki sploh nismo udeležili omenjenega pohoda.

Vedeli smo takoj, da smo postali žrtve intrig. Zato sem se trdno odločil, zapustiti ljubljanske domobrance. Najbolj bridko je namreč, če ti danes vpijejo: Hosana!, jutri pa: Križaj ga! To se je meni zgodilo. V decembru, po slavni zmagi in po pogrebu domobrancev, poveljstvo ni našlo nobenega častnika, ki bi se prostovoljno prijavil, da bi šel v Kočevje. Takrat sem jaz z odprtimi ranami prišepal in se prostovoljno prijavil za Kočevje. Takrat so mi ljubljanci vpili: Hosana!

Ko sem po težkih borbah dosegel, da so lahko iz Ljubljane do Kočevja ljudje potovali, ne da bi padel en sam partizanski strel, pa so mi isti ljubljanci vpili: Križaj ga!

V Ljubljani sem srečal svojega bratranca monsignorja *dr. Brumata* iz Gorice, ki mi je nasvetoval, naj grem na Primorsko. 15 minut pred odhodom vlaka za Trst sem napisal na ljubljanskem kolodvoru ostavko in jo vrgel v nabiralnik. Tri ure za tem sem že poveljeval 11. četi Varnostnega zbora v Trstu.

France Grum-Ivan Korošec:

GRMADE V GORJANCIH

Pričetek narodove borbe za samoohranitev

(Nadaljevanje)

Eno je gotovo jasno, prva partijska konferenca je odločno in brez-kompromisno sklenila, da je treba likvidirati vse one, ki niso za OF. Med in po referatu glavnega poveljnika partizanskih enot Franca Leskovška je partijsko vodstvo ugotovilo eno za njih najvažnejših ugotovitev in to je: „Kombinirana četa Štajerskega bataljona“, ni partizanska formacija, pač pa nacionalna grupa. Dr. Dermastja-Urban Velikonja je dobil izrecno važno in strogo zaupno naredbo: Skoncentrirati vse razpoložljive sile 3. grupe partizanskih odredov in z njimi dosledno uničiti četniško kombinacijo v Gorjancih. Za izvedbo predmetne akcije je Velikonja osebno odgovoren glavnemu poveljstvu in centralnemu komiteju KPS...“

Zaseda je zaman čakala povratka partijcev nad Št. Joštom. Kljub temu, da je vsakdo vedel, da je ozračje napeto tako, da mora slej ko prej počiti, ni nihče slutil, da je ta čas tu in da je o usodi četniškega odreda vrhovno partizansko poveljstvo podvzelo vse, da ga uniči. Komunisti so se predobro zavedali važnosti, ki bi ga ilegalni odred, če bi rastel, lahko imel, kajti vzel bi iz njihovih rok njihov tako opevani monopol borbe proti okupatorju. Komunisti so predobro vedeli iz poročil svojih zaupnikov iz Gorjancev, da je ta ilegalni odred vojaško dobro organiziran, da je udaren in drzen. Zaradi tega je nujno sledil vse-partizanski udar proti našemu odredu. Ta udar se je pričel z borbami na Zajčjem vrhu in Dolžu 11. julija 1942.

Splošni napad komunistov na nacionalne enote

Marijan Dermastja se je iz konference v Rogu vrnil po skrivni poti na Gorjance in takoj vzpostavil zveze z bataljoni Dolenjskega in Belokranjskega odreda. Napravljen je bil načrt kako uničiti ilegalni

„Štajerski bataljon“. Komandanti bataljonov so vedeli, da bo to trd oreh, kajti bili so prepričani, da so ti „Štajerci“ mnogo močnejši tako številčno kot materialno. Partizanski kolovodje so dalje vedeli, da so „Štajerci“ odlični borci, kar so imeli priložnost sami videti, zato so se priprave za splošni napad nanje vršile skoro teden dni. Že iz konference je Dermastja poslal posebnega kurirja k odredom na Gorjancih, po katerem je naročil strogo zalezovanje in opazovanje „Štajercev“.

Razpored za napad je bil odrejen 10. julija 1962. V napadu naj bi sodelovale enote 3. grupe, to je Dolenjski in Belokranjski odred. Dolenjski odred je razmestil svoje bataljone med Gaberjem in Hrušico, s komandnim kadrom v Gaberjah, dočim je Belokranjski odred imel svoj štab na Dolžu, svoje edinice pa namestil med Dolžem in Št. Joštom oziroma med Dolžem in Orehkom. Gorjanski bataljon je bil v zasedah na položaju pri Pangerč vrhu, dočim je 1. belokranjski bataljon zasedel predele okoli Šent Jošta in med Šent Joštom in Hruščico. Po tem operacijskem načrtu je bilo taborišče četnikov v velikem obroču že 10. julija popolnoma obkoljeno. Obkoljevanje je bilo napravljeno tako pre-

Kadar je bruhnil domobranski minomet, ni bilo sile, ki bi zadržala zločinske tolpe mračnega komunizma. Pred odkrito borbo so vedno zapustili položaje; če so le utegnili. Njih edina moč je bila v zahrbtnem klanju in strahovanju neoboroženega, nedolžnega prebivalstva v odmaknjenih naseljih.

vidno, da je četnikom bilo popolnoma neopazno. Dve patroljni trojki, ki sta se 10. julija vrnila, nista poročali ničesar o komunistični koncentraciji. Šele bojna trojka, ki je 10. julija prva odšla na pohod, je opazila partizanske premike in jih takoj sporočila poveljstvu v taborišču.

Javna zaprisega

Odred vse do julija meseca ni imel direktne zveze s poveljstvom Slovenije. Vsi stiki so bili preko zastopstev v Novem mestu. Ta zveza je bila često otežkočena zaradi mnogih težav na terenu.

Dne 5. julija je k odredu prišel kaplan France Glavač, ki je bil član Novakovega štaba poveljstva Slovenije. Obširno je poročal o delu poveljstva, da se organizirajo številne in močnejše enote, da se bo najprej okrepil odred v Gorjancih in da se pripravlja temu odredu vse potrebno za zvezo z Mihajlovičem. Glavač je imel naslednji dan pred zborom borcev kratek nagovor, v katerem je med drugim povedal le to, da je ta odred sestavni del redne jugoslovanske vojske, in da se služba v tem odredu šteje, oziroma bo šteta, v rok redne vojaške službe. Povedal je tudi, da je v formiranju še en vojaški odred in to Notranjski odred pri št. Joštu nad Vrhniko, kateremu bo poveljeval kapetan Vošner. Prikazovanje vojno političnega položaja po Glavaču je bilo silno optimistično, morda iz demagoškega stališča. Borci na terenu niso tako rožnato gledali na situacijo, verjeli pa so njegovim besedam, da se dela in da so odlične zveze z Mihajlovičem in zavezniki.

Glavač se je obširneje razgovarjal s poveljnikom Kranjcem, kateremu je tudi povedal, da poveljnik Novak sam misli priti v nekaj dneh k odredu. Iz Glavačevega pripovedovanja je bilo jasno, da prošnje in poročila, ki so prihajala od odreda niso bila v celoti znana poveljstvu Slovenije. Glavač je Kranjcu zatrjeval, da se bodo vezi med poveljstvom in odredom izboljšale in da se bo tudi ostalo stanje temeljito spremenilo. Podrobnosti o vseh teh načrtih Glavač ni povedal. V dneh, ko je bil Glavač v taborišču, se je malo razgovarjal s posameznimi borci, razen z Marijanom Lavričem in Jelotom Capudrom, katera pa pri borcih nista uživala posebnega zaupanja, ker sta že preje enkrat samovoljno odšla iz odreda.

10. julija pa sta k odredu prišla poveljnik Slovenije major Novak in kapetan Janko Debeljak s kurirjem iz Stopič. Patroljna trojka ju je pričakovala na poti proti taborišču. Z zadovoljstvom so ju borci sprejeli. Med tem, ko je Novak začel razgovore s poveljstvom odreda, se je vrnila v taborišče patrolja z dvema partizanoma in prinesla vesti o partizanski koncentraciji. Po zaslišanju partizanov, od katerih eden je bil ubežnik, kot bo opisano v naslednjem poglavju, je Novak odredil, da se izvrši slovesna zaprisega kralju in domovini, nato pa skupaj s Kranjcem izdelal načrt obrambe taborišča pred zbirajočimi se partizani. (Sledi)

POKOJNEMU VLADIKI

Poteklo je pet let, odkar ste nas tako na hitro zapustili in pustili praznino v naši sredi. Vedeli smo tedaj, da Vas bomo pogrešali, in to bridko občutimo danes in bomo tudi v bodoče občutili. Kako tudi ne; saj ste bili duhovni oče nas vseh. Z Vašim odhodom v večnost smo zgubili duhovnega voditelja iz dobe preizkušnje in trpljenja ter neustrašenega in odločnega nasprotnika brezbožnega komunizma.

Ni prazna beseda, če trdimo, da je Prezvzišeni dr. Gregorij Rožman bil vedno tesno povezan s slovenskimi protikomunističnimi borci. Za preživele se je vedno močno zanimal in jim je vedno po svojih mučeh rad pomagal. Padli borci pa so bili njegova boleča rana in vzrok tihega duhovnega trpljenja vsa leta begunstva. Težko je povedati, s kakšnim veseljem je Prezvzišeni sprejel novico o ustanovitvi Zveze društev slovenskih protikomunističnih borcev. Bil je med prvimi, kateremu smo misel o osnovanju organizacije razložili, in že na samem začetku nam je želel vse dobro in obljubil, da bo molil za rast in dobrobit te organizacije.

Na lastno pobudo je Prezvzišeni začel ob obletnici Vetrinjske tragedije brati sv. maše za vse padle borce in poklane protikomunistične žrtve. Spominjam se, kako je pokojni škof pogosto dejal: „Odlöčen sem brati sv. maše za naše padle fante, dokler bom živ. Ti fantje so bili živ zgled prave, neomajne vere in krščanske ljubezni; ponosni ter z zaupanjem v Boga so šli na morišča, in z molitvijo na ustnicah so umirali. Narodni mučeniiki so bili; mnogi med njimi pa brez dvoma tudi pravi krščanski mučenci.“

Razvnel se je naš pokojni vladika v pogovoru o naših mrtvih in videlo se mu je, da je kljub tragiki Vetrinjskih dogodkov videl tudi zarjo zmage v žrtvah naših pobitih borcev: „Morda je v božjih očeh prav ta žrtev bila potrebna, da se bo naš mali slovenski narod mogel ohraniti v viharjih te dobe in da bo kljub sedanjemu preganjanju mogel ostati tudi veren...“

Duh našega pokojnega škofa bo vedno med nami; naj bi tudi njegovi nauki in nasveti ostali v naših srcih in naj bi seme, ki ga je tako neumorno sejal po slovenski duhovni brazdi, pognalo in rodilo obilen sad!

Prezvzišeni! Slovenski protikomunistični borci Vam ob petletnici smrti obljublamo prav to, kar smo Vam obljubili tedaj, ko smo Vam prinesli sporočilo o ustanovitvi organizacije borcev: „Borili se bomo za tiste ideje, za katere so naši mučenci padli. Ohranili bomo naše krščanske ideale in sledili nasvetom, ki ste nam jih dajali. Vas, Prezvzišeni, pa prosimo, da tudi v večnosti prosite za nas potrebnega božjega žegna“

Bog Vam daj, Prezvzišeni, večni mir; Vašemu spominu med nami pa — večna slava!

Strani „Tabora“ hočejo biti vsem odprta knjiga, v katero bo lahko vsakdo pisal vse, kar mu leži na duši, samo da ga pri tem vodijo pošteni nameni v službi pravice, resnice in našega zgodovinskega poslanstva.

(Iz našega uvodnika prve številke.)

Dr. Stanko Zupan

PO NJIHOVIH DELIH JIH BOSTE SPOZNALI

(Nadaljevanje)

Takozvani zastopniki slovenskega naroda v emigraciji in po njih oni v domovini so dejansko stanje med vojno v bistvu točno poznali. Če danes trdijo, da ga niso, jim slovenska protikomunistična skupnost — pa tudi ves slovenski narod — brez posebnih pridržkov lahko mirno reče, da so bili najslabši zastopniki. Če se niso čutili sposobne, bi se morali zastopništvu odreči. Ker tega niso storili, so zato dvakrat odgovorni za vse svoje delovanje, pa seveda tudi za vse nedelovanje!

Ne gre tu za podiranje avtoritet, ki so itak samo navidezne, temveč gre za iskanje tiste resnice, ki jo terjata trpljenje slovenskega naroda in zlasti smrt 12.000 mladih idealnih Slovencev; pa še za to gre, da bo bodočnost karakterizirana z odgovornostjo. Emigracija namreč še traja in čas zahteva priznanje in popolnjevanje!

Slovenski del londonske delegacije je vedel in moral vedeti za najmanjše podrobnosti, ki so privedle do Titovega in komunističnega ustoličenja v domovini. Stal je na stališču jugoslovanske kontinuitete. S tega

stališča je tudi priznal jugoslovansko zavezniško vojsko v Titovih rokah.

Slovenski borci še danes z žalostjo in gnusom obujajo spomine, ko so poslušali govore kralja Petra, Kuharja in drugih, ki so jim ukazovali odložitve orožja proti komunistom. „Braća, puško k nozi!“ je kraljevsko veleval Peter preko londonskega radija, med tem ko je dr. Kuhar, brat komunističnega kulturnika v domovini in aktivnega partizana, grozil po isti poti Slovincem v domovino s kaznimi, ki bodo doletele tiste, ki se ne pridružijo osvoboditeljem, čeprav komunistom.

V tistih neznosnih dneh sem se kot bivši poveljnik sedmih protikomunističnih postojank pod vtisom tako nezaslišanih govorov po radiju zatekel po nasvet k političnemu vodstvu v Ljubljani. Glava tega vodstva je bil tedaj dr. Šmajd, bivši odvetnik v Radovljici, moj nekdanji šef in poznejši prvi tajnik Narodnega odbora. Le temu sem razložil skrb za usodo protikomunističnih borcev. Pri tisti priložnosti mi je dr. Šmajd z vso resnostjo in odgovornostjo pripovedoval, da je zveza z Londonom perfektna,

da se slovensko vodstvo v domovini ravna strogo po navodilih iz Londona in je dobesedno izjavil: „Treba bo stopiti v stik z vodstvom komunistične partije in se dogovoriti s Kidričem in Kardeljem...“

Dokumenti iz tistih časov dokazujejo, da borba naših „tradicionalnih strank“ in njihovih kolovodij ni bila usmerjena proti komunizmu in komunistom. Slovenski veljaki doma in v Londonu so se te borbe sramovali in se v tekmi s Titom na vse pretege trudili, da bi dokazali zaveznikom svojo izključno borbo proti okupatorju, ki bi edina utegnila zanimati Churchilla in njegove.

Angleži in Amerikanci so se po drugi strani brez najmanjše lastne nevarnosti vezali s Sovjeti in njihovimi sateliti po zasedenih državah. Zanje ni obstojalo vprašanje komunistične nevarnosti in spremembe ustavnega reda po vojni po sovjetskem kopitu. Njih cilj je bil boriti se za lastno svobodo do zadnjega Evropejca, pa tudi do zadnjega Sovjeta.

To ni bila in ni skrivnost! Vsaj za tiste ne, ki količkaj poznajo zgodovino angleške politike. Za tako spoznanje ni potrebna posebna učenost in še manj politična modrost.

S stališča angleške resnično tradicionalne politike je bilo torej popolnoma razumljivo — čeprav nemoralno — da je Churchill nagovarjal zastopnike podjarmljenih narodov v emigraciji, da bi sklepali podobne dogovore s komunisti. Do tu bi šlo — po človeško gledano — še vse nekam v redu, če ne bi držalo dejstvo, da so imeli emigrantski zastopniki zasedenih držav do svojih narodov prav enake dolžnosti, s prav enako odgovor-

nostjo, kakor Anglo-Amerikanci do svojih, namreč: prinesiti svojim narodom po vojni svobodo, za katero se bore. In ob tej največji resnici ter ob takem spoznanju, bi morali voditelji slovenskih „tradicionalnih“ strank pomisliti, če je to sploh možno in verjetno.

So svetli primeri poštenja in voditeljske sposobnosti iz tistih časov, ko so zastopniki podjarmljenih narodov odgovarjali Churchill z „Atlantsko karto“ in komunizem odklonili. Danes so njihovi narodi svobodni. Takih zastopnikov seveda Slovenci nismo imeli. Zato smo se po svojih zastopnikih v Londonu, Kairu in povsod drugod, kjer je bila potrebna kreпка, junaška in prepričevalna beseda, obnašali kakor hlapci. Svoj narod in svojo zemljo smo pozabili in tako prodali za ceno zmage tistih, ki so skozi vso zgodovino razdvajali in lagali zaradi lastne nadvlade, — pa še tistih, ki jim je materialistični sistem komunizma edino dopustna oblika izživiljanja vseh rodov na zemlji.

Angleži niso odstavili Mihajloviča kot vodje odpora jugoslovanskih narodov. Odstavil ga je kralj Peter II. Angleži niso sklenili Tito-Šubašičevega sporazuma. Sklenili so ga zastopniki vseh treh jugoslovanskih narodov v emigraciji „tradicionalno“ pozabljajoč na narode, ki jih zastopajo. Angleži in po njih zavezniki so oficijelno priznali Tita šele takrat, ko so kralj in zastopniki narodov dali zato svoj svobodni pristanek.

Zato je nesmiselno govoriti o angleški krivdi pri tem, da so danes jugoslovanski narodi in predvsem slovenski, dvakrat zaslužnjeni. Krivda tiči v svobodnem dogovoru: v sporazumu komunistov s tistimi neko-

munističnimi sopogodbenci, ki so v kritični dobi **pozabljali** in v še bolj kritičnem trenutku **pozabili** na svoj narod in na svojo dolžnost do njega kot njegovi pooblaščenca, s čemer se tako radi in tako avtoritativno ponasajo.

Že dvajset let se nehote sprašujemo, kaj je vendar vodilo naše zastopnike, do tako nerazumljivega in prepovedanega koraka? Trditi pač ne morejo, da je bila ljubezen do naroda tista vodilna sila, ki jih je gnala v tako gorostasno dejanje. Tudi ne bodo z uspehom trdili, da so bili tako dolžni ravnati po vesti in prisegi, ki so jo kot zastopniki naroda slovesno položili. Opravičiti jih nikoli ne bo moglo event. dejstvo, da so jih Angleži in zlasti Churchill k temu nago-varjali ali celo prisilili.

Neizpodbitno dejstvo je namreč, da so bili — če ne drugega — vsaj svobodni ljudje v svobodnih deželah, ki naj bi se bili borili za svobodo v družbi svobodnih narodov in kjer jim ni bila nobena gesta svobode zabranjena.

Že dne 12. avgusta 1941 — ko so bili naši zastopniki že zunaj — sta Roosevelt in Churchill v imenu svojih narodov proglasila celemu svetu t. zv. Atlantsko karto, kjer sta se slovesno zavezala spoštovati pravice narodov vsega sveta, da si izberejo vlade po svoji svobodni volji; dati suverene pravice vsem narodom; obravnavati vse narode, majhne in velike, zmagovalce in premagance na enak način in jim zlasti po vojni zagotoviti tako varnost, da se bodo lahko izživljali brez kakršnega koli ustrahovanja in v miru.

Tak nauk sta torej dala velika zavezniška politika pribeglim zastop-

nikom zaslužjenih evropskih narodov na samem začetku vojne. Tudi slovenskim! Če tega nauka niso prinesli v svojih sreih, zakaj se ga niso naučili in oprijeli, ko je bil še čas? Zakaj se ga niso strogo držali?

Vsi vemo, da so sklenili sporazum s komunisti, in če doma ne bi bilo protikomunistične vojske, bi ga bili sklenili in podpisali tudi doma; saj so dobili tak ukaz in so bili na tem, da to store. Zakaj? Danes pravijo, da jim stvari niso bile znane. Pastirski izgovor, če pomislimo, da so šli v inozemstvo kot glave tistega slovenskega naroda, ki je sužnost odklanjal najmanj že tisoč let.

Resnica je torej preprosta, tako preprosta, kakor skleda nezabeljene kaše postavljena na mizo slovenskega zgaranega kmeta. In ta resnica, ki tako neprijetno bode v oči, se imenuje nerazsodnost, neodgovornost, nezmožnost in zaverovanost v otroškega kralja, ki ga je Churchill vrtil, kakor se mu je zdelo (glej njegov lastni dnevnik!) ter zlasti slavohlepna želja po oblasti in vladanju. To so bila gonila tedanjih dni in so na žalost še dandanašnji. Če namreč temu ne bi bilo tako, bi ti ljudje s kraljem na čelu, potem ko so videli položaj, enodušno izjavili in slovesno proglasili, da ne narede in ne podpišajo ničesar, kar bi samo slutiti dalo, da bodo komunisti prišli na oblast v domovini.

Tako so storili vrli Grki, ki so tiste dni imeli sposobne narodne zastopnike v tujini in doma in je bila njihova domovina enako pozorišče državljanske vojne, kakor je bila naša. Tam ni zmagal Churchill s svojimi zlaganimi pridigami o komunističnih patriotih, temveč je zmagal grški narod, ki ga je takrat vodil ne-

smrtni Papandreou. Tri dni je ob navzočnosti komunistov v gorah prepričeval angleške politike in visoke vojaške osebnosti, da komunistična E. L. A. S. (NOV v Jugoslaviji!), ki je štela petkrat toliko vojakov kot kraljeva vojska, nima pravice vladati Grkom, ker je protinarodna. Prepričal jih je, čeprav so grški komunisti v gorah — kakor jugoslovanski v Jajcu — oklicali vlado narodne svobode, odstavili kralja itd. Pod dojmom neizprosne stvarnosti, se je Churchill vdal, še enkrat potrdil slovesne izjave in obveze iz „Atlantske karte“ in osebno ukazal odpreti ogenj na komunistično E. L. A. S. ter jo tako odpravil za vedno...

Grki so takrat po svojih zastopnikih rekli svoj odgovorni in zgodovinski „Ne!“ iz ljubezni do svoje države, pa še zato, da bi bil grški narod po vojni svoboden.

In slovenski zastopniki? Ker jim tisočletna sužnost še ni prešla iz kosti in krvi, so se poskrili, da bi nekoč lahko rekli, da niso ničesar vedeli. In ko so jih končno Angleži le našli, so jim ponižno odgovorili: „Da, soglašamo, in če je potrebno tudi podpišemo, saj je naš narod itak tako majhen, da se ne izplača zaradi njega delati težav niti Angležem, niti Američanom, še manj pa kralju Petru, ki nas je blagovolil pripeljati sem na varno.“ In so se pustili imenovati za poslane, ministre, svetovalce in tako dalje v Titovi vladi, da je bil tako sporazum s komunisti tudi na zunaj dovolj viden.

Pa so slovenska čast, mandat in odgovornost pred slovenskim narodom takrat zahtevale od svojih predstavnikov samo eno: Zakričati v svet:

„Ne!“ in iti v koncentracijsko taborišče. Pa nikamor drugam; kajti nam Slovencem je Slovenija več kakor Anglija s celim imperijem vred; več kakor Amerika z vsem svojim bogastvom in še daleko več kakor lažnjiva sovjetija. Svojega gosposvetkega kamna, ki smo ga potegnili iz ruševin rimskega imperija in na njem zgradili svojo slovensko svobodo tudi ne zamenjamo z veličastnim spomenikom bana Jelačića v Zagrebu, pa tudi ne z grozo zbujačo Čele-kulo na Kosovem polju, ki naj radi nas še naprej ostane na dnu srca vseh Srbov kot najčistejši in najslavnejši narodni spomenik. Če bi slovenska delegacija v emigraciji tako ravnala, bi si obvarovala čast in ohranila proste roke za bodoče.

Namen naše emigracije med drugo svetovno vojno ni bil pomagati prvenstveno Angležem, kakor se je mislilo, temveč lastni domovini — in to Sloveniji. Tito bo šel v zgodovino kot izdajalec. Z njim vred pa tudi vsi, ki so mu pomagali na oblast brez narodnega privoljenja in pooblastila. Ljudje, ki so domovino pognali v žrelo komunističnega suženstva, niso torej prav nič Slovenci. In zato tudi ne naši, kajti naše geslo je: BOG — NAROD — DOMOVINA!

Ker pa se še vedno sučejo med nami in si drznejo celo na nas kazati, češ da smo rušilci slovenske emigrant-ske protikomunistične (!) skupnosti, jih je nedvomno treba smatrati za naše notranje sovražnike, ki jih je treba poiskati, zasledovati in onemogočiti. V tujini in doma, če resnično želimo, da naša emigracija, ki sedaj traja že skoraj četrto stoletje, ne bo zastoj in v škodo narodove svobode

*Vsem sodelavcem „Tabora“, kakor tudi vsem članom Zveze
želim obilo božjega blagoslova za praznike Kristusovega roj-
stva, kakor tudi v novem letu.*

*Iskren pozdrav vsem vdani
Fr. Gaber
Verski ref. ZDSPB Tabor.*

V šesti številki vašega lista omenja g. Tone Šušteršič razgovor med g. dr. Mihom Krekom in pok. dr. Alojzijem Kuharjem v zvezi z znanimi „septembrskimi“ pozivi preko radia BBC London slovenskim domobrancem, da naj se pridružijo partizanom. Ne morem zahajati v to, zakaj se g. dr. Krek ni spustil tedaj v daljši razgovor z dr. Kuharjem, odn. če se je morda pozneje, ker o tem ni pisal.

Ker sem sam o tem obširneje govoril z dr. Kuharjem, ko je še bival v Angliji, lahko pojasnim v glavnih črtah:

Z ozirom na Teheransko izjavo je dr. Kuhar čisto pravilno zaključeval, da slovenskim domobrancem preti prisilno vračanje. Zato je iskal načina, kako bi jih opozoril na to nevarnost. Pravih zvez z domovino ni bilo; na radiu BBC pa vsega, kar bi želel, spet ni mogel odn. smel govoriti. Tako se je odločil za tiste pozive v upanju, da se bodo vsaj njegovi politični prijatelji v Ljubljani ob njih zdrznili in začeli iskati vzroke, zakaj da je on, dr. Kuhar, tako nenadoma in tako ostro spremenil politično linijo. Poziva na pridružitve partizanom očitno ni bilo treba jemati dobesedno, saj dr. Kuhar v daljnem Londonu vendar ni mogel podrobno poznati političnega položaja v Sloveniji ter možnosti manevriranja in kombiniranja. Poziv je lahko služil le kot okvirno opozorilo, da se nekaj dogaja, da preti nevarnost in da je nekaj treba ukreniti. Dr. Kuhar kajpak ni pričakoval, da bodo njegovi politični prijatelji v Ljubljani, ki so ga poznali kot resnega in dobrega političnega časnika in komentatorja, vzeli njegove besede kot „golo propagando“. Tudi je bil tako širok, da je računal z možnostjo, da leži odgovor na vprašanje kje drugje. Pričakoval je od prijateljev v domovini le, da bodo računali s tem, da je dr. Kuhar moral imeti nek zelo tehten vzrok, da je tako govoril. In da bodo temu primerno nekaj ukrenili.

Iz istega razloga in v dogovoru z dr. Kuharjem je pok. minister Snoj odšel v domovino, da bi tam poskusil osebno opozoriti domobrance na nevarnost. V domovino je kajpak prišel, toda komunisti ga v Beli krajini niso izpustili izpred oči in tako mož ni našel prilike, da bi obvestil svoje politične prijatelje o nevarnosti. To isto mi je leta pozneje potrdil dr. Ljubo Sirc, ki je o isti stvari govoril s pok. Francem Snojem.

Dr. Kuhar je imel brez dvoma dober namen in je v danih prilikah storil, kar je pač mogel.

Kar mene moti vseh teh devetnajst let, je razlika kako so zavezniki tretirali vojaške enote na Koroškem in one, ki so se pod Damjanovičevim poveljstvom predale zaveznikom v Italiji. Dokler britanski vojni arhivi niso odprti, bo težko dobiti čisto točen odgovor. (Nek naš prijatelj, Britanec, je nameraval pred leti pisati o tem, pa je pozneje očitvidno spremenil nameru.) Dejstvo je: medtem ko so domobrance, „četnike“ in dobrovoljce na Koroškem Angleži vračali v domovino, so „četnike“, domobrance, dobrovoljce in srbsko Stražo isti Angleži pošiljali globlje v Italijo — v smeri proti Riminiju. Je morda ta različnost postopka imela kaj skupnega s tem, kako so se različne enote predstavile zaveznikom? Ali ne bi po vsej logiki morala ista usoda zadeti dobrovoljce v Italiji kot na Koroškem, primorske domobrance v Italiji kot ljubljanske domobrance na Koroškem? (Če že potem spričo besedila lahko različno tolmačimo Teheran, kolikor ta zadeva „četnike“.) Ne vem, kako so se dobrovoljci in „četniki“ predstavili na Koroškem; gotovo je, da so se slovenski domobranci tam predstavili kot Slovenska narodna vojska, medtem ko so vse vojaške enote pod gen. Damjanovičem na vsa usta vpile, da so kraljeve in Mihajlovičeve edinice, skratka, da so Kraljeva jugoslovanska vojska.

Mislím, da bi kazalo skrbneje preiskati to vprašanje, kajti — po izkušnjah sodeč — imeli smo opravka z Britanci, ki sploh niso vedeli, koga imajo pred seboj (česar ne izključujem), ali pa z Britanci, ki so točno vedeli, koliko bije ura in kdo se skriva pod Damjanovičevim plaščem. V pogledu prve možnosti je bila torej pravilnost predstavljanja življenjskega pomena. Če pa je šlo za drugo možnost — zakaj različnost tretiranja? In vsi smo bili pod kontrolo iste zavezniške armije, komande.

Dušan Pleničar

VELJA ŠE DANES

Danes smo sicer še razbit, majhen narod; toda obupati ne smemo že zaradi Boga, ki bi nas potem popolnoma zapustil. Vsemogočni nam ne bo ničesar podaril, ako ne bomo združili s svojim zaupanjem tudi svojo neuklonljivo, jekleno voljo, da hočemo slovenski narod z neutrudljivim požrtvovalnim in nesebičnim delom povesti k varnosti, miru, redu, delu in pameti. To našo ojeklenelo voljo, ki je ne more nič motiti, bo potem blagoslovil tudi Bog. — Zato vam, slovenski domobranci, kličem: Naprej! Na delo! S svojo voljo in božjo pomočjo boste zmagali in rešili naš slovenski narod!

(General Leon Rupnik v nabito polni Unionski dvorani v Ljubljani, dne 14. 11. 1943)

Služkinje, dekle itd. niso bili nobena brezpravna raja. Služkinje so imele svojo delovno knjižico, kamor je bil gospodar dolžan zapisati delovno razmerje in dati primerno spričevalo. Brez delavne knjižice ni smel gospodar prevzeti uslužbenca. Vsaka služkinja je imela pravico po enem letu službe pri enem in istem gospodarju do osem dni dopusta. Ako je gospodar brez posebnega vzroka odpovedal službo, je moral plačati služkinji za 14 dni hrano, stanovanje in mezdo. V negativnem primeru je imela služkinja pravico brezplačne tožbe pri delavski zbornici. V slučaju brezposelnosti ali ostarelosti so imele služkinje v Ljubljani dva lepa, obširna in snažna domova: Zavetišče sv. Marte in Dom služkinj v Križankah.

Gospod šušteršič se zelo moti, ako misli, da so bili gospodarji in gospodinje pravi tirani svojim uslužbenecem. Služkinja, ki je bila pametna in dovzetna za nauke dobre gospodinje, si je pridobila toliko družinskega in gospodinskega znanja, kot ga nikdar ne bi pridobila v dragi gospodinjski šoli.

Tako dekle je imelo tudi srečo, da se je kmalu poročila s kakim državnim ali javnim nameščencem ali z uglednim obrtnikom. Služkinje in hlapci niso bili brezpravna raja. Vsaka služkinja je izrabila pravico do prostih nedelj in cerkvenih in državnih praznikov. Ako teh prostih dni ni mogla doseči, je lahko pustila delo in si poiskala drugo, udobnejšo službo. Imela je tudi prosto pot s tožbo na

Delavsko zbornico, kar ji je bilo z zakonom zajamčeno.

Vsa čast pa služkinjam, ki so z družino vztrajale v vseh preizkušnjah veselih in žalostnih dni. Take služkinje so se dobro seznanile s čutom dolžnosti in z ljubeznijo in s strpnostjo do bližnjega.

Take služkinje so zelo radi obiskali snubei; in če se je odločila za zakon, je bila nevesta obdarovana celó z balo, kakor je bila družina pač imovita. Še več pa je bila vredna dota, ki jo je vzela s seboj: dobra priprava za vse težave, ki več ali manj dosežejo vsako družinsko življenje. Zato so bili v tistih poštenih časih tudi zelo redki ločeni zakoni, tudi bele kuge ni bilo čutiti, kakor danes.

Ako bi v tistem času, ki ga opisuje gospod šušteršič, bilo toliko tiranov med gospodinjami in gospodarji, potem ne bi ti tudi ne vzgajali kar nad 20.000 domobrancev, ki so imeli edini ideal ljubiti svoje starše in zemljo in ohraniti vero v edinega Troedinega Boga. Potem bi naše matere in očetje ne vzgajali toliko sinov in videli mnoge teh kot vrle in junške duhovnike pred oltarjem. Tudi poštenih raznih redovnic bi že zdavnaj zmanjkalo ob takim tiranstvu.

Trgovski in drugi privatni nameščenci so imeli v bivši Jugoslaviji prav „nobel“ urejeno bolniško in starostno zavarovanje. Bolniško zavarovanje je bilo vsebovano v javnem društvu „Merkur“. Vsak nameščenec je bil po zakonu obvezen član te zavarovalnice. Bolniki so imeli prosto oskrbo v „šlajmarjevem domu“ v Ljubljani, vso

zobozdravniško pomoč. Vsa oskrba v vseh krajih je bila klinična, po priznanih zdravnikih. Tudi za mlade in bodoče matere je bilo odlično poskrbljeno.

Za stara leta je skrbel močni „Pokojninski zavod privatnih nameščenec“. Ta zavod je imel zelo socialna in demokratska določila v svojih statutih. Ako je kdo zaradi službe postal pred upokojitvijo za delo nesposoben, so pristeli njegovim službenim letom deset let, da je mogel prejemati višjo pokojnino. Kadar se je članica zavoda poročila in je bila prepričana, da ne bo potrebovala pokojnine, je po gotovem času članstva lahko prosila za izbris in je dobila odpravnino, ki je največkrat predstavljala lepo doto.

Samostojne trgovce in obrtnike je ščitila zelo moderna Trgovska in obrtna zbornica.

V vse te ustanove so glavne predstavnike volili tajno. Prav vsak član je imel ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, oddati svoj glas, pa naj bo to za Okrožni urad za zavarovanje delavcev ali za ostale socialne ustanove delavcev in nameščenec. Torej ni bila služkinja brezpravna raja.

Državni nameščenec, ako ni bil junak, je bil do Živkovićeve vlade že pogubno pod vplivom vsakokratne vladajoče politične skupine. Ta podrejenost se je tako vgnezdila, da uradnik dostikrat i vedel, ali naj odredi nekaj na podlagi zakona, ali naj podvzame nekaj, kar bi le trenutno koristilo prestižu stranke in škodilo državi in narodnemu prestižu. General Živković je s podpisom novega modernega in strogega uradniškega zakona prekrizal vse take škodljive manevre.

V tem novem zakonu se je poslužil strogih paragrafov in določil stroge kazni za uradnike, ki bi onečastili uradniški decorum s pijančevanjem, prezadolževanjem, s prešustvom in seveda z delovanjem proti državi.

Lestvico prejemkov nižjih in mlajših uradnikov je dvignil na tako višino, da jim je bila dana lažja prilika ustvariti si družino.

Za vdove in v službi pohabljenе uradnike je preskrbel v tem zakonu določilo, da je vdova, kateri je mož zaradi nesreče v službi umrl kot oče nepreskrbljenih otrok, prejela pokojnino (vdovnino) po možu z desetletnim dodatkom k štetju pokojninskih let. Enako je prejel uradnik do datek desetih let, če je zaradi službe postal nesposoben za nadaljnjo službo.

V zakon je vnesel določilo, da imajo vsi državni nameščenci in njihovi svojci brezplačno oskrbo v državnih bolnišnicah, sanatorijih in ostalih zdraviliščih in okrevališčih.

Za nameščence, ki so opravljali zdravju in življenju nevarno delo, je je znatno znižal službeno dobo.

Vsem uslužbencem je bila s tem zakonom trajno in brezpogojno zadržana pravica do štetja vojnih let po odbitku kaderskega roka. Vsa socialna določila, ki jih tukaj ne navajam, tako n. pr. glede preskrbe sirot, vdov in staršev itd., so bila zelo moderna.

O tem bi še mnogo pisal, pa sem prepričan, da sem zadosti vode odpeljal s kolesa komunističnega mлина in to vodo usmeril na kolo, kjer naj se melje poštenje in vera v zmago poštenja.

Takoj po demobilizaciji v prvi svetovni vojni sem se lotil organizacij, ki so služile najbolj revnim in pozab-

ljenim. Torej že pred 46. leti, in kot glavni tajnik Zveze slovenskih veteranov in drugih organizacij prepotoval našo lepo Slovenijo. Po nobenem sestanku (shodu) z našimi možmi nisem niti slutil, da je možno s tako malo skupino delomržnežev podjarmiti ves narod in toliko naroda uničiti z mučenjem in surovostjo komunizma.

Ko so prvi domobranci odhajali na položaje, idealno braniti svoje domove in cerkve pred uničenjem komunizma, sva s sinom odrinila vsak v drugo smer in pravijo, da sem bil najstarejši domobranec — in ne v kakšnem zatišju.

Zaradi službene dolžnosti je komaj za las manjkalo, da me komunisti niso v zadnjem trenutku ugrabili. Nikakor ne smem pozabiti mojega in moje družine velikega dobrotnika pok. podpolkovnika Milka Vizjaka, mojega dobrega prijatelja iz šolskih let, da se je v tisti stiski spomnil mene in moje družine. V zadnjem trenutku je poslal k meni sla z naročilom, da je zadnji trenutek za umik izpred realke v Ljubljani pod zaščito domobranske vojske.

Tako sem z družino srečno zdrav dočakal v Ameriki mojih 72 let in ves čas se borim za uveljavljanje pravic do dostojnega državljanskega življenja, katerih pravic smo bili oropani po izdajstvu Zahoda s podpisom Jaltške pogodbe.

Zato si borecem dovolim staviti za nadaljnji program tale moj nasvet:

Vsaj za nekaj časa prenehajmo s pisanjem zgodovine, kdo je kriv, kdo je povzročil tako zmedo med našim narodom, kakšna bi morala biti v nastali tragediji državna politika itd. Vse to pisanje ne bo prav nič hasnilo

preostalim, še živečim mučenikom v domovini.

Prav je zapisal v Vestniku Borcev soborec Jaka Planinšek, imamo svoje senatorje in kongresnike. Popolnoma se strinjam s to izjavo. Nujno je potrebno, da čim več senatorjev in kongresnikov pridobimo, ne za pomoč Titu, ampak za pomoč in enakopravnost vsem svojem mučenih in poklanih borcev za demokracijo in svobodo. Dokler grehu povzročenemu po Jaltski pogodbi ne bo zadoščeno, toliko časa se ne moremo smatrati za enakopravne državljane nove domovine, ampak samo za emigrante, ki nas samo trpijo v tej novi domovini.

S tem zaključujem to moje pisanje v popolnem prepričanju, da bo vsak bralec našel pravo smer tega pisanja.

Rudolf Lukež st.

T. K.

BREZ NASLOVA

Kaj čuti moje zdaj srce,
kako pero naj izpove?
Ne more človek doumeti,
kaj morali smo doživeti!

Zdaj strti mladi so cvetovi
— najboljši naroda sinovi;
bili so v zemljo poteptani,
ponižani in v smrt prodani.

Le kakšen rabim naj izraz,
da sliki pravi dam obraz?
Borili so se za pravico
in za slovensko govorico.

Slovenska prst je pila kri
teh silnih borcev, ki v njej spé;
če kdo še dvomi, se boji —
pripravlja novo nam gorje!

A kot skala na braniku stoj...

Odkritje spominske plošče pokojnemu Tonetu Potočarju

V torek, dne 27. oktobra je minilo leto, odkar nas je zapustil zvesti soborec — prijatelj Tone Potočar. V nedeljo 25. oktobra se je brala zanj sv. maša v San Martinu (Bs. Aires). Takoj po sv. maši smo odšli na pokopališče k odkritju spominske plošče, skromno priznanje dragemu Tonetu. Na plošči je uklesana lipova vejica, spodaj pa napis:

„Kakor naše lipe blagi cvet
vsak naj bo v ljubezni ves prežet
a kot skala na braniku stoj,
če za dom gre tvoj!“

Č. g. Gregor Mali je na grobu opravil molitve za pokojnika ter v kratkem nagovoru lepo opisal njegov značaj: zvest Bogu in narodu — počiva v tuji zemlji.

Za njim se ga je v imenu soborcev spomnil g. major Emil Cof z naslednjimi besedami:

Dragi Tone!

Pojutrišnjem bo preteklo že leto, odkar si nas zapustil in odšel k Vsemogočnemu po plačilo za svoje delo v tej dolini žalosti.

Bil si vojak in vojak si ostal do zadnjega. Ko si stopil kot mlad fant v jugoslovansko vojaško šolo, si v prvi učni uri prvega dela službenih pravil, ki govore o vojaškem moralnem pouku, zvedel, da je dolžnost vojne sile braniti narod in državo pred zunanjimi in notranjimi sovražniki. Takoj si tudi zvedel, da so notranji sovražniki nevarnejši kot zunanji, ker so po

navadi skriti in jih ne poznamo. V sledečih urah službenih pravil si pa spoznal kreposti, ki morajo krasiti dobrega vojaka: hrabrost, poslušnost, disciplina, ljubezen do domovine in soborcev, zvestoba in druge.

Nisem te poznal tiste čase, toda gotovo si se potrudil, da si si pridobil vse te kreposti kakor tudi ostalo vojaško znanje in tako postal dober vojak. In ker si bil dober vojak, si po končani šoli dobil službo v artilerijskem polku kraljeve garde.

Po kapitulaciji Jugoslavije nisi pozabil, kar si se naučil v vojaški šoli in tudi nisi pozabil svoje vojaške prisege. Zato si se pridružil protikomunističnim formacijam, da po svojih močeh braniš narod pred notranjim sovražnikom —komunistom in s tem posredno tudi pred zunanjim sovražnikom — okupatorjem.

Spoznal si vse težave dela za narod pod sovražno okupacijo. Spoznal si tudi italijansko internacijo. In ko si se te rešil, si takoj zopet stopil najprej v Slovensko narodno stražo na Primorskem, kasneje pa v Slovensko domobranstvo v Ljubljanski pokrajini, kjer si v novomeškem udarnem bataljonu premnogokrat na čelu svojih fantov jurišal na komunistične tolpe. Vsi so te imeli radi in te poslušali, kakor si ti poslušal svoje predstojnike. Bil si jim v vsakem pogledu vzor dobrega vojaka.

Tudi ti ni bil prihranjen križev pot v begunstvo. Po volji Vsemogočnega si se rešil nasilne vrnitve v komunistične kremplje.

V Argentini nisi opustil protikomunistične borbe, ki se je pa iz čisto vojaške oblike sprevrgla v bolj idejno obliko. Pomagal si pok. svetniku škulju pri Sanmartinskem Vestniku, ki je bil dejansko domobranski vestnik. Kasneje si pa bil eden najagilnejših članov uprave Vestnika borcev. Tako si ostal zvest svoji vojaški prisegi do konca svojih dni.

Zadnjikrat sem s teboj govoril na pripravljalnem sestanku za kome-moracijo petnajstletnice mučeniške smrti našega zadnjega vrhovnega poveljnika v domovini, generala Draže Mihajlovića. Kljub temu, da si v sebi že nosil klice smrtonosne bolezni, si bil vendar veder in poln zaupanja v našo končno zmago nad zakletim sovragom. Vedno si bil dober vojak, pa zaveden Slovenec in zvest Jugoslovan.

Eno leto je že preteklo, kar si nas zapustil. In tale skromni spomenik naj ti bo dokaz, da te tvoji bivši soborci nismo pozabili; in tukaj ti obljubljam, da te tudi ne bomo.

Kot zadnji, v imenu konzorcija „Tabor“, pa je pesnik Igor podal naslednjo svojo misel:

MOLITEV ZA SLOVENSKO EDINOST IN SPRAVO

K Tebi, Bog, ki Te v svobodi vesti in v prostosti duha priznavam vse-povsod: v samoti in v javnosti; vedno: od prvih otroških zaznav preko mladeniške in domobranske dobe do današnje zrelosti moških let — k Tebi znova kličem v tej silni uri slovenske bolečine, ko je sovražen človek zasejal ljulko med zorno pšenico; ko je volk v ovčjem oblačilu znova pre-

varil nekatere dobrohotne; ko so branjevci in kramarji spet bohotno posedli Tvoj sveti tempelj: v tej uri, Bog, Sveti in Pravični, molim k Tebi in Te prosim:

Daj, Gospod, mir in blagoslov vsem Slovencem, da bomo v veseli službi Tvoje svobode odklanjali vsako nestrpnost, vsako — miselno ali duhovno — usužnjevanje svojega bližnjega. Nam vsem daj obilo pametne zmernosti in ljubezni, daj nam veliko in odkritosrčno dobroto. Bog, daj nam milost, da nas prevelika vnema za verski ali politični apostolat ne bo vrgla v nasilje in ustrahovanje, v našo medsebojno odtujitev in dokončen odklon.

Ti, Večni in Neustvarjeni, ki si nam po svojem Sinu oznanil, da bodo vstali krivi Kristusi in krivi preroki, očisti nam vest in razum, da ne bomo v dobri veri sledili zvodnikom v puščave, kjer bomo v lakoti in žeji pomrli.

Gospod, odpusti vsem, ki hočejo v verski gorečnosti in v narodni vnemi, a z vso slabostjo človeškega razuma, obleči celo Tvojega sina Jezusa Kristusa v slovensko narodno nošo in Ga takega, v vzhičenosti sladostrastja, častiti. Odpusti vsem, ki v veliki zagrenjenosti ali v nezavednem deliriju veličastva, uporabljajo nesvete načine za doseg nekega njim „svetega“ cilja. Odpusti vsem, ki vero in rodoljubje posameznikov in skupnosti uporabljajo morda nevedé v svoje sebične namene, ki hočejo s svojimi zgolj osebnimi merili premeriti vero naših src in ovrednotiti moč našega slovenstva!

Bog, ohrani in okrepi v nas vseh vero; dvigni in utrdi našo slovensko narodno zavest. A daj, Gospod, da bomo kot svobodni otroci sledili Tvoji milosti, da bomo ljubili vse, tudi tiste, ki nas hočejo z bičem in udarci, z govorno ali pisano grožnjo prepričati, da moramo vsi misliti tako kot oni, da moramo vsi priznavati samo eno versko ali politično strujo, daj nam, Gospod, milost, da bomo vse, tudi te in take rojake ljubili, a daj nam tudi moč, da ne bomo klonili, temveč da bomo vsak dan svobodneje stopali na novo pot, ki k Tebi in k našemu narodu vodi!

Ne dopusti, o Bog, da bi nam v Tvojem imenu jemali to, kar si Ti sam tako cenil, da si ubogemu in zgaranemu zemljanu dal: svobodo. Daj, da nam ne bodo ne v imenu vere ne narodnosti odklanjali svobode božjih otrok!

Bog, združi v ljubezni in edinosti vse Slovence, vse slovenske begunce in izgnance, da bomo v pravi svobodi spoštovali drug drugega, da nobena naša zmaga ali uspeh ne bosta temeljila na zlobi in zvijači. Daj, da bomo vsi eno: z različnimi cilji, z različnimi mislimi, a eno v ljubezni, poštenosti in medsebojnem spoštovanju. Gospod, daj večni pokoj vsem našim mrtvim bratom, daj edinost in spravo vsem Slovencem! Amen.

S tem je bila slavnost končana. Lepo število njegovih prijateljev je dokazalo, da Tone ni pozabljen.

V Slovenskem domu v San Martinu so požrtvovalni gdč. Malči Mežan, ga. Koritnik in g. Pavle Čibej pripravili skupno kosilo. Kratko zahvalo vsem,

ki so prišli pomolit na Tonetov grob in omogočili spominsko ploščo, je v imenu vdove gospe Milene med kosilom izrekel g. Jože Jenko.

Smatram za svojo dolžnost, da se kot predsednik pripravljalnega odbora za postavitve spominske plošče zahvalim vsem, ki so darovali denarne prispevke, pa tudi vsem, ki so prihiteli pomolit na njegov grob in tako počastili spomin zvestega soborca, narodnjaka Toneta.

Previšek v denarju smo po skupnem posvetu darovali v invalidni fond, kar smo smatrali za najbolj pravilno.

Vsem in za vse Bog plačaj!

Inž. Tone Matičič

POJASNILO IN OBVEŠTILO

Starešinstvo D. S. P. B. v Argentini je v „Svobodni Sloveniji“ št. 47 z dne 19. novembra 1964 sklicalo za 21. marec 1965 osmi redni tabor z opozorilom, da je za redno izvrševanje članskih pravic potrebno imeti poravnane članske obveznosti, da se ne bo treba sklicateljem poslužiti člena 11 društvenih pravil.

Z ozirom na to pripombo sklicateljev obveščam vse članstvo društva, da na prihodnjem 8. taboru društva ne more biti noben član prikrajšan v svojih pravicah zaradi neizpolnitve obveznosti do društva iz sledečih razlogov.

Člen 15 točka c društvenih statuten daje samo taboru pravico določitve višine letne članarine in drugih članskih obveznosti do društva.

Kakor je znano in točno razvidno iz zapisnika 7. rednega tabora, zaradi znanih okoliščin ni bil izveden celotni dnevni red tabora; med ostalim tudi ni bila izglasovana in določena nova redna članarina.

Vsled tega sklicatelj omenjenega tabora nimajo nobene pravice, poslužiti se člena 11 odst. 2 društvenih statuten ter članstvu omejevati kakršnekoli pravice na prihodnjem taboru zaradi neizpolnitve obveznosti do društva, ker višina rednega prispevka sploh ni bila določena.

Nikakor tudi ni mogoče analogno vzeti višine članskega prispevka, določenega na 6. rednem Taboru. Tedaj je namreč bila vključena v članarino tudi naročnina za društveno glasilo. Kakor je splošno znano, izdajajo sedaj člani dve reviji; zato je tudi vsakomur dana prosta izbira in plačevanja glasila.

Ako se sklicatelj hočejo iz znanih namenov poslužiti na prihodnjem taboru omenjenega člena 11 odst. 2, so dolžni poprej sklicati izredni tabor, ki bo določil višino letnih članskih obveznosti.

Opozarjam sedanje starešinstvo društva tudi na člen 16 odst. 1 društvenih statuten z dopolnilom 6. tabora, da se redni letni tabor društva vrši vsako leto meseca julija, združen s sv. mašo in spominsko proslavo za vse žrtve komunistične revolucije.

Buenos Aires, 30. novembra 1964.

Jože Jenko l. r.

bivši gospod. načelnik

SLOVANSKI FESTIVAL

V nedeljo, 11. oktobra, je bil za San Justo in vso slovensko javnost dvojni praznik. Slovanski folklorni festival je znova potrdil slovansko bratstvo, tolikokrat okrnjeno in izrabljano. Ta festival je zopet vzbudil v nas tisto čustvo bratske ljubezni, ki ne ugasne, ki je pečat naši slovanski duši, ki je nam ne iztrgajo niti medsebojna nesoglasja in prepiri. Čutiš nekaj, kar ne najdeš pri latinskih in germanskih prijateljih. Čutiš in spoznaš, da si med brati.

Ta kulturna prireditev je bila v počastitev osme obletnice blagoslovitve našega doma v San Justu, katere pričetek je bil že dopoldne s sv. mašo, ki jo je opravil č. g. Janko Mernik.

Popoldanska slovesnost se je začela s pozdravom gostov po kult. ref. g. Ivanu Ovnu, na kar je bilo dviganje zastav ob zvokih himen. Vsem je bila prijetna dobrodošlica, velik pozdravni napis iz leta 1227 „Buge waz prim!“.

Sledil je govor g. dr. Tineta Debeljaka z moti: „Bratje v kolo se vstopimo“.

„...Mi danes s to med slovansko dokumentacijo izmenjavamo poslanstva drug drugemu, da se spoznavamo, da se spoštujemo in, da se učimo drug od drugega,“ je zaključil govornik.

Nato je pozdravil slovanske goste vsako skupino v svojem jeziku: v češkem, slovaškem, poljskem in ruskem.

Govornik je bil deležen burnega odobravanja.

Sledile so pevske točke „Gallusa“ pod vodstvom g. dr. Julija Savellija: „Kje dom je moj“ in „Gre vojak po gozdnem hladu“, prirejena na poljski motiv.

Sanjuška folklorna skupina je začela festival z belokranjskim kolom.

Sledila je poljska skupina Beli Orel iz Merla pod vodstvom g. Nowaka. Odplesala je Lvovsko polko, narodni ples Grabljice po poljski pesmi Seno in gorjanski ples s cepini.

V naslednji točki je nastopila folklorna skupina češkoslovaškega Sokola iz Capitala pod vodstvom ge. Valentove s češkimi in slovaškimi narodnimi plesi ter z baletom slovanski ples (Dvorak). Češkoslovaški Sokol iz V. Dominico — voditeljica ga. Slovenčikova — pa nam je zaplesala slovaški čardaš. Slovenska skupina iz San Justa je nato nastopila z novim narodnim plesom pod vodstvom gđe. B. Mačkove.

Sledil je nastop mojstrov g. Troitzky-a in Van-Fu-ja, ki sta izvajala na harmoniko in balalajko ruske narodne pesmi.

Zajčeve deklice pa so občuteno zapele „Pozdrav Sloveniji“.

Za zaključek pa je sledil simbolični prizor „Roko proži bratu brat“, ko so si predstavniki nastopajočih skupin podali roke, katere je članica sanjuške skupine povila s slovenskim trakom. G. kult. ref. Oven je poudaril to slovo z besedami: Roko proži bratu brat — bratu enega rodu — bratu v idejni borbi za svobodo — sinu ene

velike matere, ki jo je treba oteti sužnosti od Urala do Triglava... In v potrdilo istega je zaorila „Od Urala do Triglava“.

Prav gotovo je bila ta izredna prireditve nekaj velikega, potrdilo tiste

Pavel Česnik

Oba notranjska vrhova, Javornik in Snežnik, je zopet prekrila tiha žalost, ker sta izgubila enega svojih sinov. Umrl je, „pravi naše gore list“, Pavel Česnik, po sreči in po duši pravi Notranjec. Dne 3. septembra je, točno po dveh mesecih neizmernega trpljenja v bolnišnici Sirio-Libanes, izdihnil svojo blago dušo, potem ko se je dobro pripravil z vsemi sv. zakramenti za pot v večnost. Naslednjega dne smo ga ob spremstvu številnih prijateljev in znancev pokopali na pokopališču v San Martinu. Ta prezgodnja smrt je težko prizadela soprogo Marijo, dve še nedorasli hčerki, brate in sestre, predvsem pa v domovini živečo petinsedemdesetletno mater Alojzijo, roj. Fabčič. Nič

silne ideje bratstva, ki je često pogrešamo ne le med narodi, temveč celo med narodom samim. Praznik v San Justu je potrdilo naše demokratične domobranske ideje — ideje bratstva in resnične svobode.

manj ne žalujejo za pokojnim Pavlom njegovi prijatelji in znanci.

In kdo ne bi žaloval za Pavlom Česnikom, kdor ga je poznal? Bil je mož mirne narave, nadvse dobrega srca, vedno ljubezniv, živahen, vedno vesel, priden do skrajnosti, vedno pripravljen nesebično pomagati, kjerkoli bi bila pomoč potrebna. Sovraštva ni poznal. Skratka, bil je prava, blaga, notranjska duša.

Rodil se je namreč v vasi Draskovče poleg Zagorja dne 24. aprila leta 1923. v številni družini. Po dovršeni ljudski šoli se je izučil v domači fari v Knežaku za brivca, nato pa je moral k vojakom k mornarici v Pulj. Po zlomu Italije so ga Angleži odpeljali v Aleksandrijo v Afriko. V Egiptu je preživel ves čas vojne. Tu je doživel marsikatero neprijetnost. Kadar se je razvnel in začel pripovedovati o svojih doživljajih med Arabci, ni bilo ne konca ne kraja temu prezanimivemu pripovedovanju. Arabcev ni maral zaradi njihove zahrbtnosti in sovraštva do belcev. Tam je tudi prvič zbolel za isto boleznijo, ki ga je pokopala. Ker se ga vojaški zdravniki niso upali operirati, sta se ga lotila neki zdravnik Grk in neki Jud. Natvezli so mu, da so mu odrezali pol želodca, v resnici pa so mu trebuh samo odprli in so ga zopet zašili ter pustili tako, kakor je bilo prej, zaradi težke operacije se-

veda, kar so šele v Buenos Airesu ugotovili zdravniki. Tako je živel v zmotnem prepričanju, da je bil uspešno operiran, pa je preveč zaupal svojim močem.

Česnik sicer ni bil domobranec, ker je živel izven domovine, vendar se ni hotel pridružiti „osvobodilni“ vojski, čeprav so ga mamili z lepa in z grda. On ni poznal sovraštva in tudi ni odobral umorov sonarodnjakov, ki so jih nekateri vršili v imenu svobode. Po končani vojni se je sicer vrnil preko Dalmacije domov in izvrševal v Prestranku brivsko obrt, toda razočaran nad tako svobodo, še bolj pa nad preganjanjem domačinov, je že po enem letu pobegnil v Trst. Domačini so prišli dvakrat ponj v Trst, toda on se ni hotel vrniti več domov. Istočasno z njim je pobegnila, po drugi poti seveda, tudi njegova zaročenka, sedanja vdova, Marija.

V tujini sta okusila vse grenkobe izseljenca. Gospa je odšla na delo v

Rim, pokojni Pavle pa v fužinske gozdove, dokler ni odšel v taborišče v Bagnoli, kjer se je 4. oktobra 1947 poročil in nato odplul s prvo Santa Cruz v Argentino.

V novi domovini se je lotil prav vsakega dela, dokler ni končno ostal pri pletilstvu. Priden, kakor je bil vedno, je postavil svoji družinici lep dom, toda s prenapornim delom si je izpodkopaval zdravje in sredi dela in mladosti omahnil za vedno.

Zdi se pa, kakor da ga je hotel Bog posebno nagraditi za vse trpljenje, ki ga je zadelo v življenju. Pokopan je namreč v neposredni bližini svojega najbližnjega in najboljšega prijatelja, poleg lani umrlega domobranca Toneta Potočarja, katerega je iz prijateljstva vedno bril in strigel.

Naša nepozabna prijateljca, bodi Vama Bog pravičen in prizanesljiv sodnik in tuja zemljica naj Vama bo lahka!

Dr. B. Sr.

Društvo slovenskih protikomunističnih borcev
v Argentini

Buenos Aires, 15. septembra 1964.

P. d. 7, št. 35
Gospod
Jenko Jože
Pedernera 1075
Villa Madero
Prov. Buenos Aires

V prilogi Vam dostavljamo obtožnico starešinstva DSPB s pozivom, da v roku 14 dni sporočite svojega zastopnika za razsodišče, ki bo razpravljalo o zadevi.

DSPB bo takoj po prejemu Vašega obvestila imenovalo svojega zastopnika. Oba zastopnika se bosta sporazumela za osebo predsednika razsodišča. V primeru nesoglasja glede osebe razsodišča, bosta oba zastopnika predlagala po tri osebe izmed katerih bo žreb določil predsednika.

Sporočamo Vam da, se zbira sličen obremenilni material proti članom: Tone Šušteršič, Ivan Korošec, ing. Matičič, Prelog Miloš in Dušan Dimnik, ki so pri dejanjih, navedenih v obtožnici z Vami sodelovali. Vsled tega je omenjene osebe treba smatrati kot prizadete in ne morejo priti v poštev pri sestavi razsodišča.

Da zasebni spori ne bi zanesli needinosti v starešinstvo, v smislu so-
glasnega sklepa starešinstva noben član starešinstva ne more prevzeti mesta
v razsodišču.

Tajnik:
Tone Skubic l. r.

Starešina:
Stane Bitenc l. r.

Žig DSPB

Jože Jenko, član DSPB v Argentini in konzorcija „TABOR“, glasila zdru-
ženih slovenskih protikomunistov. — Pedernera 1057, V. Madero, Bs. Aires.

Dne 6. oktobra 1964.

Društvu Slovenskih protikomunističnih borcev
v Argentini

(V roke g. Tonetu Skubicu, Urquiza 259, Ramos Mejía)

Podpisani Jože Jenko potrjujem prejem:

1. Obtožnice pod P. d. 7 z dne 25. sept., št. 34.
2. Spremni dopis, P. d. št. 35, z dne 15. sept. 1964 (sestavljeno 10 dni
pred obtožnico).
3. Prepis zapisnika zadnje seje konzorcija „Vestnik“, ki se je vršila
dne 4. avgusta 1963.
4. Prepis zapisnika prve ustanovne seje konzorcija „Vestnik borcev“
(Tabor), ki se je vršila dne 4. avgusta 1963, v prostorih Slov. doma v San
Martinu.

Obtožnico v celoti zavračam, kot neodgovarjajočo dejanskemu stanju
in kot navadno juridično farso.

Sprejem na znanje sklepe naslovnega društva glede sestave pristoj-
nega razsodišča, naveden v odstavku 3 in 4 spremnega dopisa P. d., 7 št 35
z dne 15. IX. 1964.

V 14-dnevem roku, ki mi ga je postavilo naslovno društvo in v smislu
člena 29, točka 2 društvenih pravil ter v soglasju s sklepi naslovnega dru-
štva, vidnim iz spremnega dopisa P. d. 7, št. 35, z dne 15. IX. 1964: ime-
nujem s svoje strani za razsodnika, člana DSPB v Argentini: g. dr. Stanka
Kocipra.

To imenovanje razsodnika postavljam iz sledečih razlogov:

1. Imenovani soborec dr. Stanko Kociper ni na listi soobtožencev needi-
nosti in zmede okrog „Vestnika“ in „Vestnika borcev“ (Tabor).
2. Kolikor mi je znano, ni član sedanjega odbora DSPB v Argentini,
ne član uredništva „Vestnika“.
3. Imenovani soborec dr. Stanko Kociper je jurist.

Kot obtoženec zahtevam, da se mi v obrambo osnovnih človečanskih pravic podeli pravica zagovornika, ki si ga bom sam izbral in da se v svrhu popolnega in objektivnega razčiščenja neednosti DSPB v Argentini ter zmede okrog „Vestnika“ in „Vestnika borcev“ (Tabora) in moje osebne krivde pri tem, razprava vrši javno in na kraju dostopnem širši slovenski javnosti, po možnosti bodisi v dvorani Slovenske hiše na Ramón Falcón 4158 ali v katerem koli Slovenskem domu Velikega Buenos Airesa in to v času, ki bo soborcem in slovenski javnosti omogočil navzočnost. Razpis razprave naj se izvrši v primernem roku, po slovenskih protikomunističnih listih v Argentini. V istih listih naj se tudi objavi končni izrek.

To svojo zahtevo utemeljujem, ker spor v naši organizaciji in zmeda okrog „Vestnika“ in „Vestnika borcev“ (Tabora) ni več samo notranja zadeva članov društva, temveč je vprašanje celotne slovenske protikomunistične emigracije.

Bog — narod — domovina!

Jože Jenko l. r.

Priporočeno s povratnico.

ZA BELEŽNICO

Neumorni piskrovez

Navzlic 2.300.000.000 dolarjev, ki so jih plačali severnoameriški davko-plačevalci, da bi držali Tita izven komunističnega bloka, poroča dne 27. 9. 1964 Reuter iz Beograda, da je rdeči jugoslovanski diktator ob obisku čehoslovaškega satelističnega gosta Novotnya sopodpisal uradno poročilo, v katerem oba poudarjata, da

„morajo vse komunistične partije sodelovati, da izravnajo vse notranje razlike svetovnega komunističnega gibanja.“

Zgodovinski zgled

Končne septembrske in prve oktobrske dni je predsednik francoske republike generál Charles De Gaulle obiskal južnoameriške države, kjer so mu povsod priredili nadvse navdušen sprejem in ga slavili kot favorita svobode. — Ob tej priložnosti nam je prišlo v spomin, kar je ta resnični borec narodnega odpora za časa okupacije, ki je znal preprečiti komunistično zmago v Franciji, rekel britanskemu poslaniku koncem maja 1945, ko so pod vlado Winstona Churchilla britanske čete nastopile proti francoski vojski v Siriji, ker je Francija bila slabotna in ponižana:

„Priznam, da ta trenutek nismo v stanju, da bi vam napovedali vojno. Toda ponižali ste Francijo in izdali Zapad! In te stvari ne bodo šle v pozabo!“

Pri tem se spomnimo vzgleda tudi naših zastopnikov za časa zadnje vojne v svobodnem svetu in nam je tesno, tesno pri duši...

Kaj pa sedaj...?

„Svobodna Slovenije“ v Buenos Airesu je dne 5. novembra 1964 prinesla uvodnik, v katerem komentira odstranitev Hruščova. Za naše bralce ponatiskujemo nekaj nad vse temeljitih misli, ki naj jim služijo v razgovorih v okolju, v katerem živijo in sejejo seme naše resnice.

„Tudi videz samostojnosti komunističnih strank v satelitih in v svobodnem svetu, o čemer je bilo toliko pisanja v zadnjih mesecih, je več ali manj samo videz. Dokler je bilo v Kremlju mirno, so se komunistične stranke širokoustile, da nameravajo voditi „svojo“ politiko. Ko je v Kremlju zaropotalo in je padel nov idol, so vse stranke pohitele na vrat na nos v Kremelj po „kaj pa sedaj“? Brez trdne centrale ne morejo obstojati, niso sigurne same sebe.

Zahodnjakom bi bilo, če bi imeli linijo, kaj lahko načeti in zdrobiti komunistični blok. Toda njihova materialna lagodnost jih navaja k čakanju. Brez vseh protiuslug pomagajo komunističnemu bloku, da se gospodarsko ohranja in dviga, po smešnem načelu: Sit komunist bo manj nevaren, kakor lačen komunist. Kakor da bi trdili: Daj kriminalcu jesti, pa ne bo več pobijal. Kremelj si je zastavil cilj komunizirati ves svet. Načine spreminja, sredstva menja, toda cilj mu je vedno eden in isti. Zahod svojega cilja nima, ima le neko medlo predstavo o svobodni družbi. Zato Kremelj z njim postopa, kakor se mu zdi.

Pravilno je izjavil neki visok uradnik washingtonskega zunanjega ministrstva z ozirom na kitajski atomski poskus, kakor je objavil v zadnji številki newyorški Time: „Če bi mi napravili tak poskus, bi nas hoteli vreči iz Združenih narodov. Ko pa so to storili komunistični Kitajci, jih hočejo vsi spraviti v Združene narode. To so naše dividende, ker smo navadni spački.“

Zakaj si Zahod, kakor kaže, nikdar ne odgovori na vprašanje: Kaj pa sedaj?“

Vseh nas nenehna naloga je, storiti vse, kar je v naših močeh, da si bo Zapad čim prej to vprašanje zastavil!

Ni rešitve

Navzlic odstranitvi Hruščova, ki so mu očitali tudi gospodarski polom, so moskovska „Izvestja“ dne 21. oktobra 1964 — komaj teden dni po odhodu Nikite — morala prinesiti sledeče:

„Bili so odobreni poizkusi z novim sistemom gospodarske uprave, ki temelji na zaslužku.“

„Bilo je odrejeno, da novi sistem, ki ga je pred dvema leti predložil ekonomist harkovske univerze Jevzet C. Liberman, stopi v veljavo tudi v vrsti podjetij, ki proizvajajo konzumne dobrine.“

Vse kaže, da komunizem lahko reši pred popolnim polomom njegovega nauka samo neskončna neumnost Zapada. — Naša dolžnost je, da z majhnim, drobnim delom povsod in ob vsaki okolnosti pomagamo ustvarjati javno mnenje, ki bo odgovornim politikom Zapada končno odstranilo tenčico zaslepljenosti, da bodo jasno videli...

Pričakujemo

Noč pred volitvami, v katerih je z veliko večino zmagal, je prezident ZDA Lyndon Johnson v Austinu, Texas, pred vsem svetom prevzel sledečo zavezo:

„Širom sveta to noč milijoni ljudi opazujejo in čakajo. V Londonu in Moskvi, v Peking in Kubi, v skromnih bajtah in razkošnih palačah, širom zemeljske oble.“

„Milijoni zaslužjenih bitij, milijoni svobodnih ljudi čakajo na našo odločitev. Od te odločitve je odvisna naša in njihova bodočnost.“

Pričakujemo, da bo prezident Lyndon Johnson na to neprestano mislil.

Vedno so bile neke meje!

„Oznanilo“ XVI, 50, Buenos Aires, 15. 11. 1964, je pod naslovom „So neke meje“ prineslo zelo poučen in tehten članek, ki ga dobesedno ponatiskujemo:

„Pavel VI. je zapisal: ‘Kar največ velja, je duh, misel, kultura in beseda, ki jih izraža.’ — Da imamo ljudje o pojavih sedanjosti, ali narodovi zgodovini različna mnenja, je razumljivo in jih smemo braniti, če so poštena. V govorjeni in pisani besedi svoje misli izražamo. Dvakrat previdni moramo biti v pisanju, da ne žalimo, da ne delamo krivice, ali da ne razkrajamo; pri še tako vročem razpravljanju moramo ohraniti kulturo srca in sveta nam morajo biti osnovna načela občega blagra in skupnega življenja.

Kako je mogoče razumeti to nedoslednost, da v istem listu en pisatelj glasno izpoveduje vero v Boga, drug pa smeši verske prireditve in resno prizadevanje za mirno sožitje rojakov! Osnovno linijo pisanja listov določa lastništvo in usmerja urednik in ti nosijo odgovornost, katere jim ne odvzame podpis avtorja pod člankom, če napada te osnovne resnice.

Nikomur zasluge v preteklosti, ali sklicevanja na nje ne dajo pravice do razkrajanja v sedanjosti.

Vsem, ki pišejo, zlasti pa tistim, ki za smer listov odgovarjajo, velja beseda: So neke meje, ki jih moramo vsi upoštevati, če nočemo biti grobarji skupne slovenske sreče!“

Resnično, resnično je hudo obžalovanja vredno, da te absolutne resnice odgovorni niso upoštevali že za časa našega protikomunističnega odpora v

domovini in da „Oznanilo“ v 16 letih izhajanja na to ni večkrat opozorilo, ko smo morali v našem zamejskem tisku brati najbolj neodgovorne krivice ne samo o ljudeh in skupinah, ki sestavljajo našo skupnost, ampak celo blatenje naših mrtvih, ki so dali življenje za Boga, narod in domovino! Kako vse drugače bi potem bilo danes marsikaj! — Ne verjamemo namreč, da so meje postavljene samo za ene, drugi pa jih lahko preskakujejo ali se skrivajo za njimi, kakor jim pač pride prav... —

IZ PISEM

Cleveland, novembra 1964.

...še nekaj moram pojasniti:

1. Je točno, da je bil g. Jože Jenko osebni pooblaščenec Zveze za razdeljevanje invalidskega fonda. Zveza je samo zahtevala potrditev prejema, koliko ljudi je na listi za podpiranje in njihovo zdravstveno stanje. Na tej podlagi se je potem odločilo na seji, koliko denarja se pošlje. Vse ostalo je bila pa zadeva g. Jenka.

2. Božična pošiljka 1963 je bila razdeljena takole: Na seji pred božičem 1963 se je odločilo samo 120 dolarjev za Argentino. Na Jenkovo prošnjo za pomoč družini T. Potočarja pa samo dodalo 30 dolarjev. Koliko je pa potem kdo dobil, je bil g. Jenko za to pooblaščen, da razdeli po svoji uvidevnosti. Glede 100 dol. za operacijo sinu M. Kunčiča je pa z moje strani majhna napaka, ker sem objavil skupaj z božično pošiljko. Tukaj je zbirala za operacijo ga. Kristina Brodnik, lastnica trgovine Familija, in jaz sem poslal njej, kar je tudi potrdila. Obvestil sem pa tudi g. Jenka. Da sem še potem, ko je bil „izvoljen“ nov odbor v Argentini, poslal denar na g. Jenka, je bil to sklep seje Zveze, dokler se razmere ne uredijo...

Lepe pozdrave vsem pri „Taboru“

Branko Pogačnik

Prejel sem prvo, drugo in tretjo številko „Tabora, poslano v T. Lien Willape — Cabramura, Australija. Kako ste prišli do tega naslova, mi je nerazumljivo. Ta pošta je obstojala pred tremi leti sredi avstralskih Alp, ko so tam gradili predor in umetno jezero. Pred tremi leti je bilo delo dokončano in z delavskim taboriščem je prenehala tudi pošta. Verjetno ste poslali na isti naslov še ostale številke; dvomim pa, da bi še kako prejel. Prosim vas, da mi ostale številke in v bodoče pošiljate revijo na naslov...

Revija mi zelo ugaja; se takoj vidi, da je urejevana drugače! Upam, da bo to smer tudi obdržala. Računati pa morate na to, da imate okoli sebe ljudi, ki so zmožni posluževati se tudi „partizanskih metod“, če računajo, da bodo imeli od tega koristi.

Sam to družbo dobro poznam še iz časa med vojno, ko sem bil poveljnik gorenjskih domobrancev s sedežem v Kranju, iz časa ob koncu vojne... pa tudi po vojni...

Te vrstice sem vam napisal predvsem zato, da boste vedeli, kakega kova so ljudje, s katerimi boste gotovo imeli, oziroma že imate opravka. So precej podobni partizanom. Poslušujejo se zvičaj, prevar, in če treba tudi laži.

Zanima me, če Vestnik že izhaja. Zdi se mi, da je bilo moje ime upravi Vestnika dobro poznano. Čim je začel dr. Franc Bajlec razpravljati o vrnitvi domobrancev iz Vetrinja, nisem prejel, razen ene številke, nobene več. Če bi bilo mogoče dobiti tiste številke, bi vam bil prav hvaležen. Me res zanima, kaj vse je klobasal. Zame je Narodni odbor edini krivec vračanja iz Vetrinja.

Ček za naročnino za letnik 1964 je priložen.

Prav lepe pozdrave

Franc Erpič

Spoštovani g. urednik!

...Najbolj pa mi je všeč Tabor zato, ker je resnično glasilo vseh protikomunistov, ne glede na politično pripadnost, prav kakor smo bili nekoč.

Ne razumem kaj vodi nekatere, da se hočejo zopet iti skupine in grupice. Ti se bodo sami onemogočili.

Prilagam ček za naročnino in seznam novih naročnikov od nas.

Lepo pozdravljam

K. Tone — Kanada

Priloženo dobite dopis „Usoda ajdovskih vaških stražarjev“. Ako mislite, da je zadosti dobro napisano, objavite, kadar prostor dopušča. Priložena je tudi slika groba, kjer so pomorjeni ajdovski vaški stražarji pokopani. Sliko lahko izročite g. Maliju na Ramón Falconu 4158. Ker je slika majhna, ne vem, če jo boste lahko uporabili. Naredite, kakor pač veste. Ker je veliko ljudi, borcev tukaj, ki jim je Ajdovec znan, bodo gotovo zadovoljni, ako to vidijo.

„Tabor mi je zelo všeč; samo eno napako ima — vsaj opazil sem jo v 9. številki, kjer g. Rudolf Smersu piše in krtači g. Kocipra. Po mojem take stvari ne spadajo v „Tabor“. Ali bomo sedaj namesto Bajleca imeli Smersuja, da nam bo solil pamet — nam borecem, ki smo se borili z mitraljezi v rokah proti komunizmu takrat, ko so se oni za našimi hrbti skrivali? Ali sem zato bil dvakrat ranjen in izgubil nogo, da mi bodo zdaj po dvajsetih letih mogoče celo črnborszijanci in oprezneži pamet solili? Ne, to mora nehati! „Tabor“ bi po mojem moral biti glasilo protikomunistov in nič drugega; posebno bi ne smeli pisati v njega ljudje, ki so proti nam borecem. Tako je moje mišljenje. — Domobranci, hej, vsi v zbor; naj ne uniči nas diktatorski Narodni Odbor!

Pa brez zamere in bodite mi vsi, ki se trudite za dobro stvar, lepo pozdravljeni!

Hinko Zupančič

Kaj pa menite na to, g. urednik? — Nedavno me je presenetil članek v „Svobodni Sloveniji“ — ponatis iz „Ameriške Domovine“ — soborca Modica, ko piše, da pet članov milwaukeškega odseka ni vedelo za tabor Zveze v Kanadi. — Še mnogo bolj pa me je presenetilo zadržanje „Svobodne Slovenije“, da ni hotela priobčiti odgovora, pojasnila na ta članek, kjer predsednik soborec Mejač piše, da v Milwaukee ni samo pet članov odseka, temveč devetnajst, od katerih jih je štirinajst za ZDSPB Tabor.

Kaj menite, g. urednik, je še kje — svobodna Slovenija?

Lepe pozdrave

Janez

NA UREDNIŠKI MIZI

Prijetno nam je sporočiti našim bralcem in prijateljem, da bo „Tabor“ z novim letnikom 1965 začel objavljati v nadaljevanjih izvirno povest „V SENCI DOLOMITOV“, ki jo je napisal referent za tisk Zveze DSPB Tabor Stane Pleško, in ki bo gotovo vzbudila zanimanje naših bralcev in pridobila „Taboru“ novih prijateljev.

Ob samem zaključku številke smo zvedeli, da je bil dne 26. oktobra operiran referent za tisk ZDSPB Tabor g. Stane Pleško, ki je operacijo, pa tudi majhno komplikacijo, ki je nastala po kirurškem posegu, dobro prestal. To okoliščino naj upoštevajo naši naročniki, bralci in prijatelji severno od ekvatorja, ko bodo pogrešali gradivo in prejeli številko zakasnelo. G. Stanetu Plešku, ki je med tem gotovo že zopet na poti popolnega okrevanja, želimo, da bi bilo to čim prej in da bi zopet kmalu začutili posledice njegove neumornosti v nenehnem delu za tiste ideale, za katere so najboljši našega rodu šli v slavno zgodovino.

Prav tako smo z zamudo zvedeli, da so dne 10. oktobra imeli v Clevelandu nad vse uspešen zabavni večer. Vsem, ki so bili pri tem udeleženi, naše čestitke z vzpodbudo: Naprej! Samo naprej!

Msgr. dr. Josip Jagodic, Avstrija. — Lepo zahvaljeni, da ste nam blagovolili poslati spremembo naslova. Posebej smo počaščeni, da Vas smemo šteti med naše bralce in naročnike. Smo preveč predrzni, če se Vas upamo prositi za kakšen prispevek? — Sinovsko vdane pozdrave!

Hinko Zupančič. — Hvala za poslani prispevek. O prvi priložnosti pride na vrsto. Upamo, da bomo tudi sliko lahko uporabili. Ponosni smo, da smo očitno zdramili ljudi, ki imajo mnogo povedati, pa so doslej molčali. Nam je dokaz, da smo zaorali ledino iskrenega izraza. Iskrenega čutenja. —

V ostalem razumemo Vaš očitek, toda smo misli, da se resnici ni treba da smo očitno zdramili ljudi, ki imajo mnogo povedati, pa so doslej molčali. — Pozdrave!

S. S. — V vseh številkah „Tabora“ je zadosti dokazov, da nismo ekskluzivisti. Ne vežemo se na nikogar, nismo proti nikomur, — pa tudi nikogar ne odbijamo. Med Slovenci — pa tudi med ostalimi narodi Jugoslavije — je mnogo ljudi in mnogo različnih mišljenj. Vsem so strani „Tabora“ odprte, če so poštena in doprinašajo svoj delež k naši prvenstveni in vsaj za sedaj edini nalogi: Nenehni boj proti komunizmu, od čigar izida je vse ostalo odvisno. — Lepo pozdravljeni!

„ T A B O R “

se toplo zahvaljuje vsem in vsakemu posebej za sodelovanje ali udeležbo pri naši drugi družabni prireditvi dne 21. novembra 1964. Če vam je bilo prijetno, ne pozabite pripeljati prijateljev, ko bomo zopet povabili.

Zvestoba za zvestobo!

TISKOVNI SKLAD

Milan Martinčič, Toronto	Dol.	2.00	Florijan Slak, St. Catharines, Kanada	„	2.00
Viktor Trček, Toronto ..	„	2.00	Dr. Ivo Šinkovic, St. Catharines, Kanada	„	2.00
France Kus, Toronto ..	„	2.00	Mihael Jeretina, Joliet, ZDA	„	2.00
Edi Jermol, Toronto ..	„	2.00			
N. N., Toronto	„	2.00	Skupaj	Dol.	22.00
Jože Meden, Toronto ..	„	2.00	Prenos iz št. 10.	Dol.	69.00
Martin Koželj, Toronto	„	2.00	Vsega skupaj	Dol.	91.00
Jakob Planinšek, Buffalo, ZDA	„	2.00			

SOBORCI
SPOMNITE SE
SOBORCEV
INVALIDOV
DARUJTE
V INVALIDNI
FOND
Z D S P B
TABOR

H V A L A

Domobranski bežič — Njih vodilo, zaradi katerega so nastali, se borili, umrli, je bilo: Bog — Narod — Domovina! Hoteli so ohraniti svojemu narodu izročila in vrednote, po katerih smo v zgodovini postali svojski narod. Tudi v najhujši bojni vihri so prisluhnili angelu, ki jim je skozi čista sreča oznanil „veliko veselje“ in sredi bogoskrunstva komunističnih tolpe je v vseh domobranskih postojankah za sveto noč vladalo toplo vzdušje, ki je velo od slovenskih jaslje